3.2. Demografía empresarial

A ralentización no ritmo de crecemento da actividade económica en 2022 tradúcese nunha caída interanual do número de empresas con traballadores inscritas na Seguridade Social en Galicia, que remata o ano con 80.588 empresas, 778 menos que na mesma data do ano anterior. Atendendo á evolución ao longo dos últimos anos cómpre resaltar en primeiro lugar o descenso paulatino dende o ano 2010 do seu peso relativo no total estatal; e en segundo lugar, tanto en Galicia como en España o número de empresas inscritas é inferior ao rexistrado en 2008 e 2019, sendo esta caída significativamente máis acusada na Comunidade Autónoma.

No que á dinámica empresarial se refire, no ano 2022 constituíronse un total de 14,1 sociedades por cada 10.000 habitantes fronte ás 20,8 sociedades no conxunto do Estado. Doutra banda, o índice de rotación, entendido como o número de sociedades disoltas por cada cen constituídas, racha no último ano a tendencia crecente iniciada no ano 2017 acadando en Galicia un valor de 39,6, o que contrasta co incremento rexistrado no conxunto de Estado ata as 26,5 sociedades extinguidas por cada cen constituídas.

Xunto aos devanditos índices, o número de debedores concursados constitúe un indicador importante da dinámica empresarial. O número de debedores concursados en Galicia en 2022 ascende a 540 (un 16,9% superior ao ano anterior; 78 máis), dos que 371 son persoas físicas, con e sen actividade empresarial, e as restantes 169 son empresas. Este incremento ven explicado tan só pola evolución das persoas físicas, con 94 debedores concursados máis, o que contrasta coa evolución das empresas concursadas (16 empresas menos).

Empresas inscritas na Seguridade Social

A ralentización da economía galega no último ano incide nunha caída do número de empresas inscritas na Seguridade Social. A 31 de decembro 2022 Galicia conta con 80.588 empresas inscritas, o que supón unha caída do 1% en relación ao ano anterior (778 empresas menos). Tendo en conta que no conxunto do Estado esta caída foi do 0,2%, continúa o descenso do peso relativo das empresas galegas no total estatal, que no último ano se sitúa no 6,06%.

Atendendo á súa evolución ao longo dos últimos anos,

Empresas con traballadores inscritas na Seguridade Social en Galicia e España 2008-22 (1) (2)

	Galicia	España	Galicia / España (%)	Galicia (taxa de variación interanual)	España (taxa de variación interanual)
2008	87.472	1.332.090	6,57	-2,4	-5,3
2013	80.118	1.246.167	6,43	-1,8	-0,2
2019	82.285	1.340.415	6,14	-0,7	-0,5
2020	79.531	1.295.656	6,14	-3,3	-3,3
2021	81.366	1.332.390	6,11	2,3	2,8
2022	80.588	1.329.897	6,06	-1,0	-0,2

		2021	2022	22/21	(%)
Galicia		**81.366**	**80.588**	**-778**	**-1,0**
	A Coruña	33.990	33.807	-183	-0,5
	Lugo	11.250	11.035	-215	-1,9
	Ourense	9.448	9.338	-110	-1,2
	Pontevedra	30.358	30.175	-183	-0,6

(1) empresas con traballadores inscritas o último día de cada período; unha mesma empresa pode ter centros de traballo en varias provincias, polo que a suma dos totais provinciais non ten porque coincidir co total da C.A.
(2) Empresas con traballadores, obtidas agrupando Contas de cotización co mesmo Número de Identificación Fiscal. Inclúense o Réxime Xeral (excepto Sistema Especial de Empregados de Fogar), o Réxime da Minería do Carbón e o Réxime Especial dos Traballadores do Mar (conta allea). Do sector público exclúense "Administración Pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio Trabajo y Economía Social. *Estadística de Empresas Inscritas en la Seguridad Social*

3.2.1.

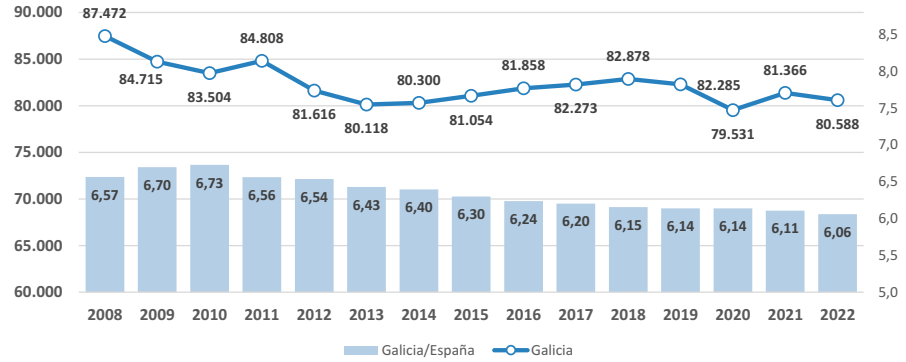
o **gráfico 3.2.2.** reflicte a tendencia descendente do peso relativo das empresas galegas no total estatal pasando do 6,73% do ano 2010 ata o devandito 6,06% do último ano. Asemade, se se toma como referencia o número de empresas en 2008 e 2019, a caída do número de empresas é significativamente superior na Comunidade autónoma que en España. En concreto, o número de empresas con traballadores inscritos na Seguridade Social en 2022 é un 7,9% inferior ao rexistrado en 2008 (–0,2% no conxunto do Estado) e un 2,1% en relación ao comezo da crise económica orixinada pola pandemia (–0,8% en España).

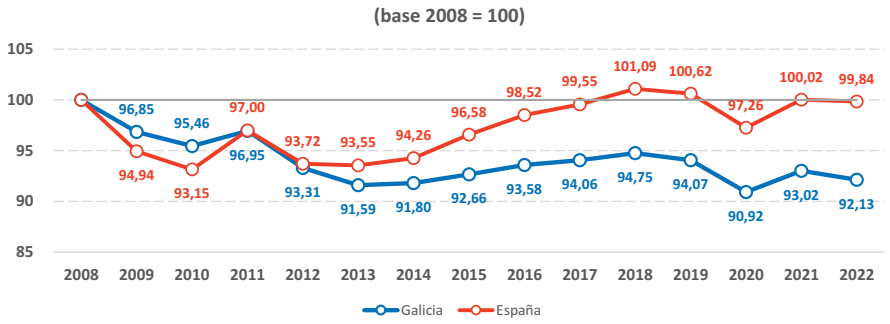
As catro provincias galegas presentan en 2022 unha caída do número de empresas con traballadores inscritas na Seguridade Social, rexistrándose as taxas de destrución empresarial máis acusadas nas provincias do interior. Dunha banda, a caída do número de empresas máis significativa, tanto en termos absolutos como relativos, rexístrase en Lugo, cunha redución do 1,9% (215 empresas menos), situándose esta porcentaxe no 1,2% en Ourense (110 empresas). Doutra banda, tanto Pontevedra como A Coruña presentan unha redución de 183 empresas respecto ao ano anterior, o que supón unha caída do 0,6% e 0,5%, respectivamente. Tras esta evolución aumenta a concentración empresarial na Coruña e Pontevedra, que acollen o 79,4% das empresas inscritas (33.807 e 30.175 empresas, respectivamente).

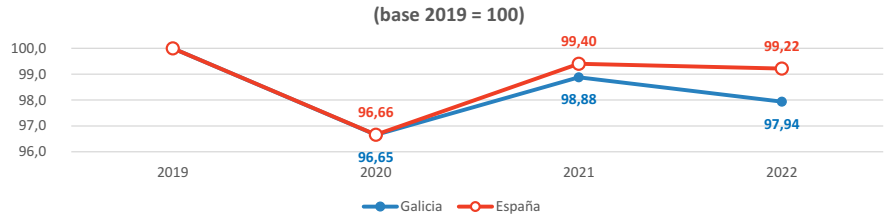
Se a comparación se realiza coa situación rexistrada en 2008 ningunha provincia acada o nivel precrise, salientando en termos relativos a evolución na provincia de Ourense, onde o número de empresas con persoas traballadoras inscritas atópase aínda un 11,8% por baixo (1.253 empresas menos), situándose a continuación Lugo, cun descenso do 7,3% (1.058 empresas menos). Unha situación similar prodúcese en relación ao ano 2019, onde o descenso nas provincias do interior situase en torno ao 4,3%. En termos absolutos, cómpre mencionar que entre os anos 2019 e 2022 o descenso máis acusado rexístrase en Ourense, con 502 empresas menos, en tanto que se a comparación se realiza coa situación de 2008, Pontevedra e A Coruña presentan os maiores descensos, con 2.363 e 2.139 empresas inscritas menos, respectivamente.

Dende un punto de vista sectorial, o 74% das empresas inscritas na Seguridade Social en Galicia pertencen ao

Evolución de empresas con traballadores inscritos na Seguridade Social Galicia-España 2008-22

Fonte: Ministerio Trabajo y Economía Social. *Estadística de Empresas Inscritas en la Seguridad Social*

3.2.2.

sector servizos (59.644), seguido da construción, que acolle un 10,4% das empresas (8.405), a industria, cun 8,6% (6.954) e o sector primario, cun 6,9% (5.585). Comparado coa estrutura sectorial no conxunto do Estado, Galicia presenta un menor peso relativo no sector primario (8% en España), sendo do 73,8% o peso do sector servizos no conxunto do Estado, do 10,2% no caso da construción, e do 7,9% no do conxunto das ramas industriais.

Os catro grandes sectores presentan unha caída interanual do número de empresas inscritas na Seguridade Social, o que contrasta coa evolución no conxunto de España, onde aumenta o número de empresas tanto na construción como nos servizos.

O descenso máis acusado en termos relativos rexístrase no sector primario, cunha redución en Galicia do 2,6% (151 empresas menos que no ano anterior) fronte ao

Empresas con traballadores inscritas na Seguridade Social en Galicia e España 2008-22: distribución sectorial e segundo titularidade

	Galicia						
	2008	2013	2019	2020	2021	2022	22/21
Total	**87.472**	**80.118**	**82.285**	**79.531**	**81.366**	**80.588**	**-1,0**
Primario	1.206	5.182	5.744	5.672	5.736	5.585	-2,6
Industria	9.382	7.425	7.219	7.087	7.063	6.954	-1,5
Construción	13.427	8.160	8.206	8.258	8.498	8.405	-1,1
Servizos	63.457	59.351	61.116	58.514	60.069	59.644	-0,7
Total	87.472	80.118	82.285	79.531	81.366	80.588	-1,0
Persoa física	33.843	32.551	33.163	31.197	31.869	30.963	-2,8
Persoa xurídica	53.629	47.567	49.122	48.334	49.497	49.625	0,3

	España						
	2008	2013	2019	2020	2021	2022	22/21
Total	**1.332.090**	**1.246.167**	**1.340.415**	**1.295.656**	**1.332.390**	**1.329.897**	**2,6**
Primario	13.164	107.283	116.108	117.104	115.745	106.401	-8,1
Industria	138.285	107.158	108.262	105.955	106.453	105.523	-0,9
Construción	182.402	104.175	126.261	126.842	132.857	136.224	2,5
Servizos	998.239	927.551	989.784	945.755	977.335	981.749	0,5
Total	1.332.090	1.246.167	1.340.415	1.295.656	1.332.390	1.329.897	-0,2
Persoa física	459.283	476.936	511.878	482.429	497.534	485.738	-2,4
Persoa xurídica	872.759	769.231	828.537	813.227	834.856	844.159	1,1

Fonte: Ministerio de Trabajo y Economía Social. *Estadística de Empresas Inscritas en la Seguridad Social*

3.2.3.

8,1% en España; por diante da industria, cunha caída interanual do 1,5% (109 empresas) e o 0,9% en Galicia e España, respectivamente. Por contra, fronte ao descendo do 0,7% do número de empresas galegas no sector terciario (425 empresas menos), España presenta unha medra interanual do 0,5%; en tanto que na construción se reduce o número de empresas un 1,1% na C.A. (93 empresas) aumentando por contra un 2,5% en España.

No que respecta á titularidade das empresas, e ao igual que acontecía no ano anterior, a 31 de decembro de 2022 o 61,6% das empresas corresponden a persoas xurídicas e as restantes 38,4% son persoas físicas, situándose esta relación en España no 63,5% no caso das persoas xurídicas e no 36,5% no das persoas físicas. Na mesma data de 2008, as persoas xurídicas representaban o 61,3% en Galicia fronte ao 65,5% en España.

• Perfil do traballador autónomo

No ano 2021 o número de traballadores afiliados por conta propia na Seguridade Social en Galicia descende novamente para situarse nas 217.656 persoas (208.693 no réxime especial de traballadores autónomos), dos que 133.789 persoas son "autónomos propiamente ditos", é dicir, non están integrados en sociedades mercantís, cooperativas ou outras entidades societarias, tampouco son colaboradores familiares nin están rexistrados como parte dalgún colectivo especial de persoas traballadoras. Este colectivo de autónomos persoas físicas presenta o 6,6% do total Estatal, unha décima menos que no ano anterior, perda de peso consecuencia do descenso no número de autónomos persoas físicas en Galicia (-0,1%) fronte ao incremento do 1,5% de media en España.

Centrándonos nas persoas traballadoras propiamente ditas, o cadro 3.2.4. reflicte o desigual comportamento entre homes e mulleres en Galicia. Dunha banda, o número de mulleres autónomas descende un 0,1% respecto ao ano anterior, o que contrasta co incremento do 0,3% no caso dos homes. Doutra banda, cómpre salientar o incremento experimentado en España en

Traballadores autónomos propiamente ditos en Galicia e España 2022: principais características (1)

	2022					22/21	
	Galicia		España		Galicia / España	Galicia	España
		(%)		(%)	(%)	(%)	
Total	**133.789**	**100**	**2.033.891**	**100**	**6,6**	**0,0**	**0,0**
sector de actividade							
agricultura	25.729	19,2	221.159	10,9	11,6	0,0	0,0
industria	5.902	4,4	84.720	4,2	7,0	0,0	0,0
construción	16.360	12,2	231.967	11,4	7,1	0,0	0,0
servizos	85.798	64,1	1.496.045	73,6	5,7	0,0	0,0
situación profesional							
sen asalariados	106.434	79,6	1.616.094	79,5	6,6	0,0	0,0
con asalariados	27.355	20,4	417.769	20,5	6,5	0,0	0,0
sen pluriactividade	125.567	93,9	1.893.417	93,1	6,6	0,0	0,0
con pluriactividade	8.222	6,1	140.473	6,9	5,9	0,0	0,0
sexo							
homes	77.891	58,2	1.299.377	63,9	6,0	0,0	0,0
mulleres	55.898	41,8	734.513	36,1	7,6	0,0	0,0
idade							
< 25 anos	1.715	1,3	41.661	2,0	4,1	0,0	0,0
25-39 anos	27.187	20,3	489.814	24,1	5,6	0,0	0,0
40-54 anos	61.486	46,0	916.641	45,1	6,7	0,0	0,0
55 ou máis anos	43.401	32,4	585.774	28,8	7,4	0,0	0,0
nacionalidade							
españois	128.304	95,9	1.773.321	87,2	7,2	0,0	0,0
estranxeiros	5.485	4,1	260.569	12,8	2,1	0,0	0,0
antiguidade no negocio							
< 6 meses	7.786	5,8	150.257	7,4	5,2	0,0	0,0
6-11 meses	6.968	5,2	133.595	6,6	5,2	0,0	0,0
1-3 anos	19.787	14,8	371.132	18,2	5,3	0,0	0,0
3-5 anos	14.689	11,0	243.844	12,0	6,0	0,0	0,0
5 ou máis anos	84.559	63,2	1.135.062	55,8	7,4	0,0	0,0
base de cotización							
mínima	101.083	75,6	1.745.485	85,8	5,8	0,0	0,0
entre mínima e 1,5 veces mínima	11.426	8,5	131.572	6,5	8,7	0,0	0,0
1,5-2 veces mínima	14.253	10,7	67.619	3,3	21,1	0,0	0,0
2-3 veces mínima	6.307	4,7	75.417	3,7	8,4	0,0	0,0
máis de 3 veces mínima	720	0,5	13.797	0,7	5,2	0,0	0,0

(1) datos a 31 de decembro

Fonte: Ministerio de Trabajo y Economía Social

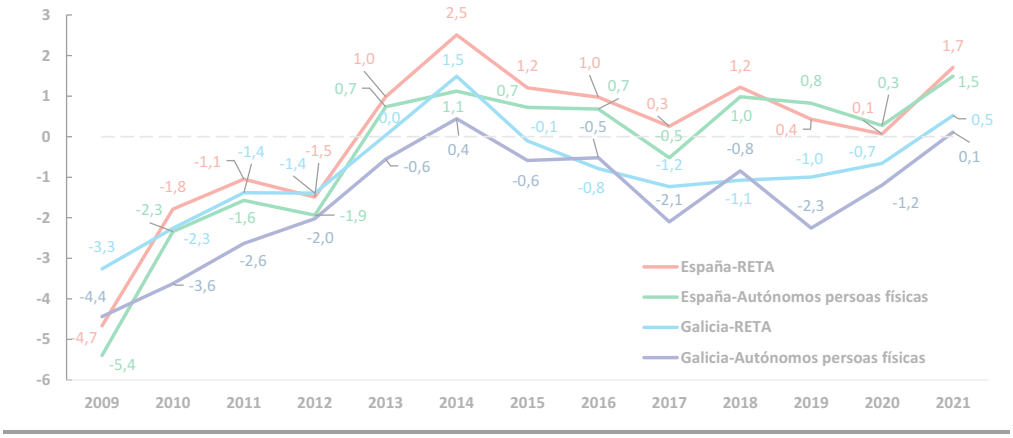
3.2.4.

ambos os dous casos, situándose as taxas de variación interanual no 3% e 0,6%, respectivamente.

En relación á chamada situación profesional destas traballadoras e traballadores autónomos, o descenso do número de persoas autónomas sen asalariados en Galicia (o 79,6% do total) redúcese no último ano un 0,4%, o que contrasta coa medra experimentada no caso daqueles que si teñen persoas asalariadas. No conxunto do Estado rexístrase unha medra en ambos os dous casos, situándose no 0,9% no caso das persoas traballadoras autónomas sen asalariados, e do 3,9% entre os que si teñen persoas asalariadas.

Atendendo á desagregación segundo grandes grupos de idade, mentres que en España aumenta o número de persoas traballadoras nos catro grupos de idades considerados, na Comunidade Autónoma tan só aumenta entre os menores de 25 anos e as persoas que teñen 55 ou máis anos, co 8,6% (136 persoas) e 1,5%

Traballadores autónomos afiliados 2009-21: taxa variación interanual

Fonte: Ministerio de Trabajo y Economía Social

3.2.5.

(642 persoas), respectivamente. Pola contra, a perda de traballo autónomo entre as persoas de 25-39 anos, foi do 1,9% (534 persoas menos) e entre aquelas que pertencen á franxa entre 40 e 54 anos, un 0,2% (95 persoas menos).

O peso dos autónomos de nacionalidade estranxeira sobre o total é moi reducido en Galicia (4,1%) en comparación coa media estatal (12,8%), a pesar de que no último ano o incremento en Galicia dos autónomos de nacionalidade non española volve a ser superior á media do Estado, un 9,5% máis fronte ao 5,5% en España. Asemade hai que sinalar que o número de persoas autónomas propiamente ditas redúcese no caso das persoas de nacionalidade española, o que contrasta co incremento rexistrado no conxunto do Estado (-0,3 e 0,9%, respectivamente).

Tendo en conta o sinalado anteriormente, o perfil maioritario das persoas empresarias autónomas propiamente ditas en Galicia continúa sendo o dun varón de nacionalidade española que traballa no sector servizos, aínda que cunha importante presenza na agricultura; sen asalariados ao seu cargo; cunha soa actividade; cunha idade comprendida entre 40 e 54 anos; con cinco ou máis anos no seu negocio; e que cotiza pola base mínima de cotización.

Ao mesmo tempo cómpre sinalar as diverxencias co perfil medio no conxunto de España, entre as que se poden destacar: unha importante presenza en Galicia de autónomos na agricultura, que representan o 19,2% do total en Galicia fronte ao 10,9% a nivel estatal; a maior presenza de mulleres que na media do Estado, co 41,8% fronte ao 36,1% do total en España; as persoas de nacionalidade estranxeira tan só representan o 4,1% en Galicia, lonxe da media española, que ascende ata o 12,8%; ou que o 75,8% destas persoas autónomas cotizan pola base mínima fronte ao 85,8% en España.

Dinámica empresarial

O Rexistro Mercantil Central proporciona información baseada en memorias estatísticas que se refiren aos actos societarios de constitución, extinción, transformación, fusión, aumento e redución de capital, situacións concursais e sistemas de administración societaria, que permite analizar a evolución do tecido produtivo.

Tras o importante incremento do número de empresas constituídas no ano 2021 (23,4%; 747 empresas cons-

Sociedades mercantís creadas, que amplían capital e disoltas en Galicia e España 2022

	Galicia					España
	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	
Constituidas	3.792	1.587	395	356	1.454	99.694
Anónimas	8	2	-	1	5	423
Limitadas	3.690	1.550	392	347	1.401	96.655
Outras	94	35	3	8	48	2.616
Amplían capital	1.119	504	105	110	400	27.920
Anónimas	29	11	-	-	18	1.412
Limitadas	1.065	482	101	108	374	25.810
Outras	25	11	4	2	8	698
Extinción	1.644	761	187	155	541	37.104
Anónimas	46	23	2	2	19	2.526
Limitadas	1.500	672	180	147	501	32.825
Outras	98	66	5	6	21	1.753
Capital subscrito						
(en miles de euros)						
Sociedades	180.785,6	51.537,5	14.257,4	32.578,5	82.412,2	5.177.208,0
Anónimas	15.460,0	160,0	-	60,0	15.240,0	260.853,4
Limitadas	164.321,0	51.185,1	14.211,4	32.348,2	66.576,2	4.869.567,0
Outras	1.004,6	192,3	46,0	170,3	595,9	46.787,6
Capital desembolsado						
(en miles de euros)						
Sociedades	180.703,1	51.500,0	14.257,4	32.533,5	82.412,2	5.116.044,8
Anónimas	15.370,0	115,0	-	15,0	15.240,0	202.970,1
Limitadas	164.321,0	51.185,1	14.211,4	32.348,2	66.576,2	4.869.567,0
Outras	1.012,1	199,8	46,0	170,3	595,9	43.507,8
Capital desembolsado das que amplían capital						
(en miles de euros)						
Sociedades	399.884,8	220.261,8	30.797,5	40.738,2	108.087,2	18.594.253,6
Anónimas	40.955,0	27.639,1	-	-	13.315,9	3.968.179,9
Limitadas	356.069,0	190.491,8	30.307,5	40.567,9	94.701,8	13.984.303,2
Outras	2.860,7	2.131,0	490,0	170,3	69,5	641.770,6

Fonte: Registro Mercantil Central

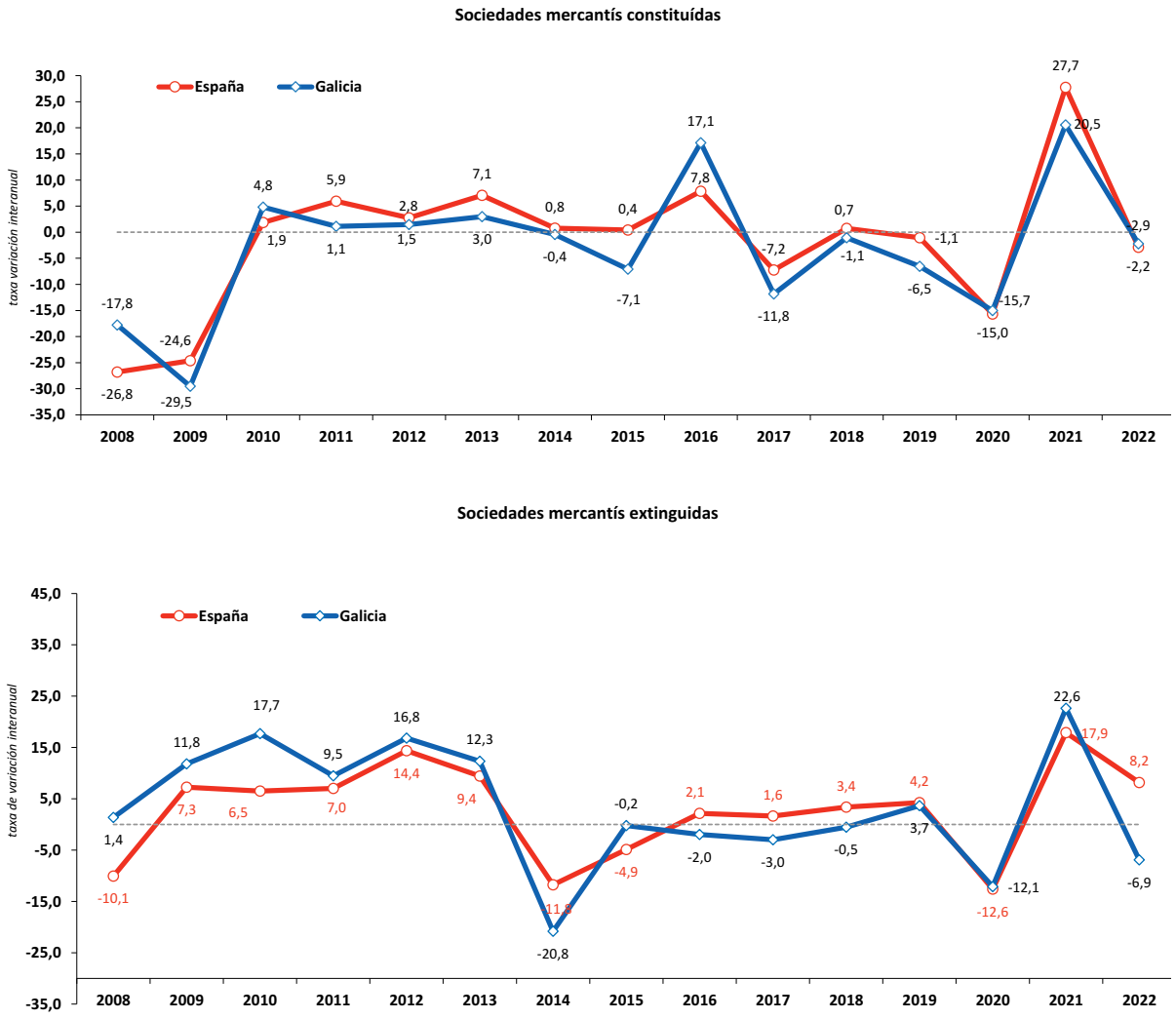
3.2.6.

tituídas máis), a ralentización no ritmo de crecemento da actividade económica reflíctese tamén nun descenso do número de sociedades constituídas en Galicia. Tras unha caída interanual do 3,9%, case punto e medio máis que no conxunto do Estado, en Galicia constituíronse no último ano un total de 3.792 sociedades mercantís, 78 menos que no ano anterior. O seu peso relativo no total estatal mantense no 3,8% do total de sociedades constituídas en España, o valor máis reducido dende o ano 2008.

Atendendo á súa distribución provincial, a caída do número de sociedades constituídas rexístrase tan só nas provincias da Coruña (-7,4%) e Pontevedra (-3,9%), aumentando por contra nas provincias de Lugo e Ourense (8,5% e 0,6%, respectivamente). Tras esta evolución, na provincia da Coruña constituíronse un total de 1.587 sociedades mercantís e en Pontevedra, 1.454 sociedades, o que supón o 80,2% das sociedades constituídas na Comunidade Autónoma.

No que respecta á evolución nos últimos anos, o nú-

Sociedades mercantís constituídas e extinguidas en Galicia e España 2008-22

Fonte: INE, *Estadísticas de sociedades mercantiles*

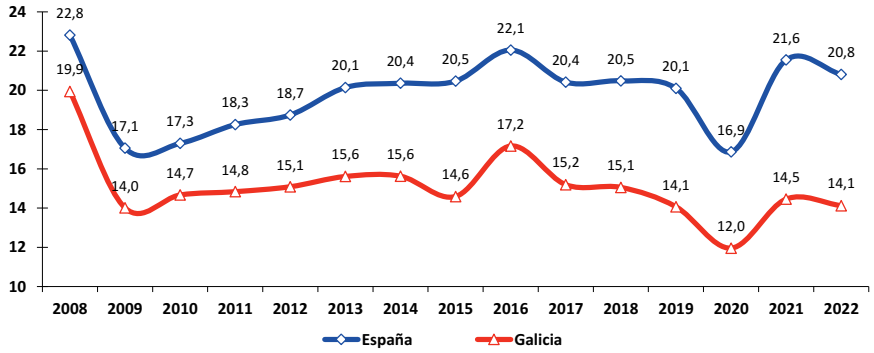
3.2.7.

mero de sociedades constituídas en Galicia en 2022 é un 0,9% inferior ás rexistradas en 2019, o que contrasta co incremento do 5% experimentado no conxunto do Estado. Tan só a provincia de Lugo presenta un incremento respecto ao ano predecente (12,2%; 43 sociedades), presentando Ourense o maior descenso en termos relativos, cunha caída interanual do 3,3% (12 empresas menos) fronte ao 2,8% da Coruña e o 1,3% de Pontevedra (45 e 10 sociedades menos, respectivamente). Se a comparación se realiza entre os anos 2008 e 2022, o número de sociedades constituídas en Galicia no último ano é un 30,9% inferior, mentres que en España esta porcentaxe é de tan só un 5,6%. As catro provincias galegas presentan unha redución do número de sociedades, salientando Lugo, cunha caída do 43,4% e Pontevedra, co 31,3%.

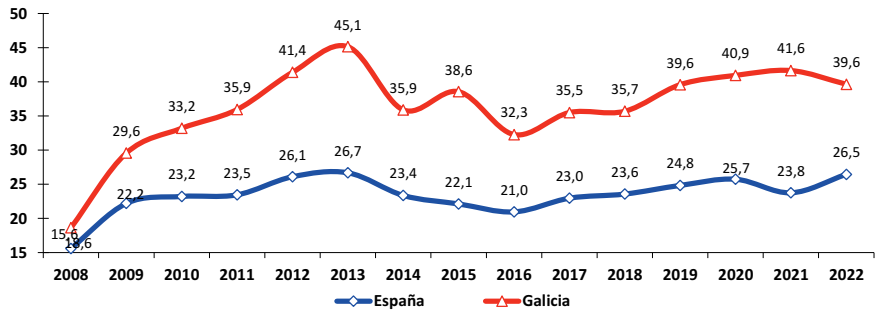
A relación entre o número de sociedades constituídas por cada 10.000 habitantes pode considerarse un indicador da creación de sociedades mercantís. A taxa de

Índice de rotación empresarial en Galicia e España 2008-22 (1)

Taxa de creación de empresas (1)

Índice de rotación empresarial (2)

(1) Taxa de creación de empresas: Sociedades mercantís constituídas por cada 10.000 habitantes

(2) índice de rotación empresarial: cociente entre o número de disolucións de empresas fronte ao de novas constitucións

Fonte: INE, *Estadísticas de sociedades mercantiles*

3.2.8.

creación de empresas no ano 2022 descende lixeiramente ata as 14,1 sociedades por cada 10.000 habitantes fronte ás 14,5 do ano anterior, situándose este indicador en 20,8 sociedades no conxunto de España (21,6 no ano 2021). Como se reflicte no **cadro 3.2.8.**, a taxa de creación de empresas é significativamente máis reducida que no ano 2008 tanto en Galicia como en España, sendo similar á rexistrada no ano 2019 na C.A. (en España é lixeiramente superior en 2022).

O devandito descenso da taxa de creación de empresas non se produce de xeito homoxéneo nas diferentes provincias galegas, aumentando en Lugo e Ourense fronte á caída na Coruña e Pontevedra. A pesar desta evolución, esta última provincia mantense como a provincia coa taxa de creación de empresas máis elevada, con 15,6 sociedades creadas en 2022 por cada 10.000 habitantes (16 no ano anterior), descendendo o seu valor ata as 14 sociedades na Coruña (14,9 sociedades en 2021). Doutra banda, Ourense presenta a taxa máis reducida con 11,9 empresas por cada 10.000 habitantes (11,4 no ano precedente), sendo superada por Lugo, cuxa taxa se sitúa en 12,1 sociedades por cada 10.000 habitantes (11,2 no ano 2021).

Tras o devandito descenso do número de sociedades constituídas, o seu capital subscrito volve a reducirse en 2022. Neste último ano, tras unha caída interanual

do 13,7% o capital subscrito acada os 180,8 millóns de euros, 28,8 millóns menos que no ano anterior. Esta redución contrasta novamente co incremento rexistrado en España onde o capital subscrito medra un 2,3% respecto ao ano anterior. Tras esta evolución, o capital medio subscrito redúcese un 10,3%, pasando de 53.131,64 euros en 2021 ata os 47.675,52 euros do último ano (51.931 euros no conxunto do Estado, un 4,8% máis que no ano precedente).

A devandita caída no capital subscrito en Galicia é consecuencia da redución na subscrición de capital das empresas constituídas nas provincias da Coruña e Lugo. En concreto, na Coruña o descenso foi de 37,7 millóns de euros (–42,2%), fronte aos 8,9 millóns en Lugo (–38,8%). Por contra, o capital subscrito aumenta en Ourense en 15,5 millóns de euros e en Pontevedra, en 2,3 millóns (91,3% e 2,8%, respectivamente). Tras esta evolución, Pontevedra concentra o 45,6% do capital subscrito fronte ao 28,5% na Coruña; sendo estas porcentaxes do 18% e 7,9% en Ourense e Lugo, respectivamente.

No que respecta ás sociedades mercantís que ampliaron o seu capital, 2022 presenta un descenso tanto en Galicia como en España, ao contrario do acontecido no ano anterior, sendo esta caída máis acusada na Comunidade Autónoma. Tras un descenso do 5,1% en Galicia (1,7% no conxunto do Estado), no último ano rexistráronse en Galicia 1.119 ampliacións, reducíndose o seu peso relativo no total estatal ata o 4%. O capital desembolsado nestas ampliacións rexistrou en Galicia unha redución significativamente superior á acadada no conxunto do Estado, cunha taxa de variación interanual do 58,9% e 33,9%, respectivamente. Tras esta evolución, o capital desembolsado nas diferentes ampliacións das sociedades galegas descende ata os 399,9 millóns de euros, o 2,2% do total estatal (3,5% no ano precedente).

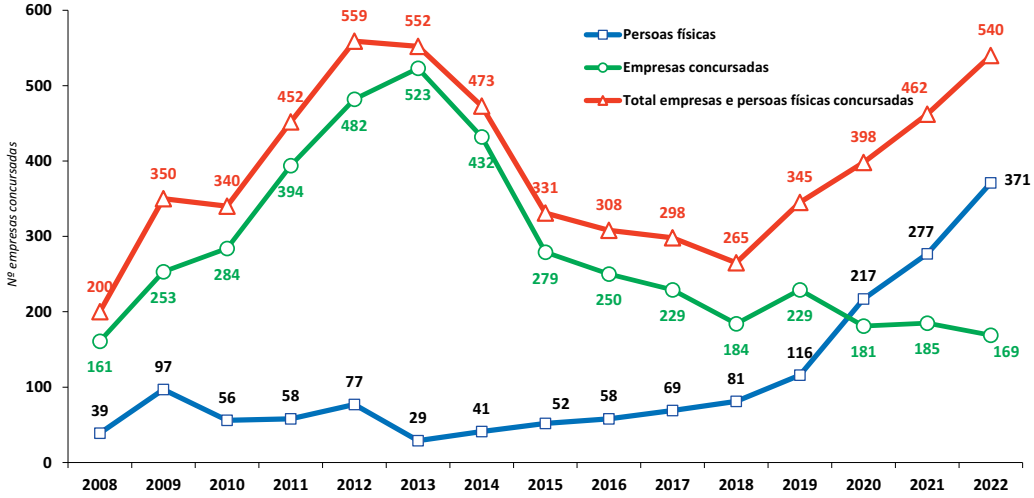
O número de sociedades que amplían capital redúcese en todas as provincias agás en Pontevedra, onde se mantén o número de ampliacións rexistrado en 2021 (un total de 400 sociedades). A provincia da Coruña rexistra o maior descenso interanual en termos absolutos, con 28 sociedades menos (5,3%), presentando Ourense o descenso máis acusado en termos relativos, cunha redución do 19,1% (26 menos), situándose esta porcentaxe no 5,4% en Lugo (6 menos).

No que respecta ao capital desembolsado por estas sociedades que amplían capital, a provincia de Lugo foi a única que, tras o descenso experimentado en 2021, rexistra no último ano unha medra interanual do capital desembolsado (14,1%; 3,8 millóns de euros máis). A provincia de Pontevedra é a que presenta o maior descenso de capital, cunha redución de 319,8 millóns de euros (74,7%), por diante da Coruña, con 247,3 millóns menos (52,9%) e Ourense, con só 9,3 millóns menos (18,5%).

O número de sociedades mercantís extinguidas en Galicia redúcese no último ano un 5,1% tras un acusado incremento experimentado en 2021 (40,3%). Tras esta evolución, en 2022 extinguíronse en Galicia un total de 1.644 sociedades, o que supón 88 menos que no ano anterior. Tendo en conta que no conxunto do Estado o número de empresas que se extinguen aumenta un 8,6%, o peso relativo de Galicia no total estatal descende ata o 4,4%, sete décimas menos que en 2021. O devandito descenso do número de sociedades disoltas prodúcese en todas as provincias galegas agás en Ourense, cunha medra interanual do 4% (seis empresas máis), presentando A Coruña o maior incremento, cun 9,3% menos (78 sociedades). Tras esta evolución, A Coruña mantense como a provincia con maior número de extincións, con 761, por diante de Pontevedra, que rexistra 541 extincións, once menos que no ano precedente (-2%), e Lugo, con 187, un 2,6% menos que no ano anterior (cinco sociedades menos). O número de sociedades disoltas ascende en Ourense a 155.

En termos relativos, o número de sociedades mercantís extinguidas por cada cen constituídas (índice de rotación) redúcese en Galicia no último ano para situarse nas 39,6 empresas extinguidas por cada cen sociedades constituídas (41,6 no ano precedente), rachando a tendencia crecente iniciada en 2017 segundo os datos publicados no INE. A diferenza do que acontece en Galicia, no conxunto de España o índice de rotación aumenta

Debedores concursados 2008-22. Empresas concursadas e persoas físicas con actividade empresarial

Fonte: INE, *Estadística del Procedimiento Concursal* e Colegio de Registradores de España, *Estadísticas Concursales*

3.2.9.

ata o 26,5, o que supón unha medra de case tres sociedades extinguidas por cada cen constituídas. Tal e como se reflicte no devandito **cadro 3.2.8.**, este indicador mantense por riba da media española ao longo de toda a serie analizada, ascendendo o diferencial ata os 13,2 puntos no ano 2022, a cifra máis reducida dende o ano 2019.

A nivel provincial, todas as provincias galegas presentan un índice de rotación superior á media estatal. A diferenza do acontecido no ano anterior, Ourense rexistra o valor máis elevado do índice de rotación, cun total de 43,9 sociedades extinguidas por cada cen constituídas; seguido de Lugo con 42,2 sociedades. Pontevedra mantense como a provincia que presenta o valor máis reducido, con 37 sociedades extinguidas por cada cen constituídas, situándose na Coruña en 40,5.

• Empresas concursadas

A Estatística do Procedemento Concursal proporciona información sobre o número de debedores concursados, tipo de concurso e procedemento. A dita información obtense a partir dos boletíns oficiais dos xulgados do mercantil, entre outros, e permite dispor dun indicador fundamental da dinámica empresarial. O número de debedores concursados en Galicia no conxunto do ano 2022 aumenta un 16,9% respecto ao ano anterior, ascendendo a 540 debedores (78 máis que no ano anterior), dos que 371 son persoas físicas con ou sen actividade empresarial e as restantes 169 son empresas. O devandito incremento interanual ven explicado pola evolución das persoas físicas, con 94 debedores concursados máis (33,9%), reducíndose no caso das empresas concursadas un 8,6%, o que supón 16 menos que no ano anterior.

Centrándonos nas empresas concursadas propiamente ditas, sen contar as persoas físicas con actividade empresarial, o **cadro 3.2.10.** amosa que o perfil maioritario de empresas concursadas, no que ao sector de actividade principal se refire, son aquelas que desenvolven a súa actividade no ámbito do sector servizos, que concentra o 59,2% do total (100 das 169 empresas concursadas), máis de dez puntos por baixo da media estatal, que ascende ata o 69,5%. A continuación si-

Empresas concursadas en Galicia e España 2021-22: distribución segundo actividade económica principal (1)

	Galicia		España		Galicia / España
	2021	2022	2021	2022	(%)
Total	**185**	**169**	**4.743**	**4.755**	**3,6**
Agricultura, gandeiría, silvicutura e pesca	7	1	53	66	1,5
Industria	48	30	592	596	5,0
Industria extractiva	-	-	9	7	-
Industria manufactureira	48	30	583	589	5,1
Enerxía	-	2	29	28	7,1
Construción	30	36	701	759	4,7
Servizos	100	100	3.368	3.306	3,0
Comercio maiorista e minorista, reparación de vehículos a motor e motocicletas	28	50	975	1.101	4,5
Transporte e almacenamento	12	5	184	228	2,2
Hostelería	20	15	731	543	2,8
Información e comunicacións	6	4	174	205	2,0
Inmobiliarias, financeiras e seguros	6	-	257	228	-
Actividades profesionais e técnicas	9	13	343	580	2,2
Actividades administrativas e servizos auxiliares	8	9	247	301	3,0
Resto de servizos	11	4	457	120	3,3

(1)Ano 2021 e posteriores datos do Colegio de Registradores de España
Fonte: Colegio de Registradores de España, *Estadística del Procedimiento Concursal* (EPC)

3.2.10.

túase a construción, con 36 empresas concursadas, o que representa o 21,3% fronte ao 16% en España, e a industria, con 30 empresas, o 17,8% do total (12,5% en España). Finalmente, dúas empresas englóbanse no sector enerxético e una no primario. Atendendo ao seu peso no total estatal, cómpre salientar a importancia relativa do sector enerxético, que supón o 7,1% das empresas concursadas no sector, seguido polo sector industrial, co 5%, e a construción, cun 4,7%.

Atendendo á súa distribución segundo rama de actividade, no último ano o maior número de empresas concursadas corresponde ao subsector do comercio, tanto por xunto como polo miúdo, con 50 empresas concursadas (29,6%). A continuación estaría a construción, coas devanditas 36 empresas, e a industria manufactureira, con 30 empresas concursadas no último ano (o 17,8% do total).

Xunto á devandita distribución sectorial, cómpre resaltar que a meirande parte das empresas son sociedades de responsabilidade limitada (162 empresas), destacando ademais que das 169 empresas concursadas en Galicia no último ano máis da metade teñen un volume de negocio inferior aos 250.000 euros (55%; 93 empresas), fronte a un 10,7% tanto no caso de empresas cun de volume de negocio comprendido tanto entre 250.000 e 500.000 euros como entre 500.000 e 1.000.000 de euros (18 empresas).

Finalmente, destacar que case a quinta parte das empresas concursadas en 2022 son empresas sen persoas asalariadas (19,5%; 33 empresas), en tanto que aquelas con 1-2 representan o 17,2% e as que teñen entre 3 e 5 persoas asalariadas o 13,6% (29 e 23 empresas, respectivamente).

• Tecido empresarial. Directorio de empresas e unidades locais (Dirce)

Dentro dos indicadores da demografía empresarial destaca a información agregada relativa ás empresas con actividade económica en Galicia que proporciona a explotación do Directorio de empresas e unidades locais (Dirce) elaborado polo INE a partir de fontes tributarias, xurídicas ou da Seguridade Social, entre outras, permite completar a análise aportando información sobre o tecido empresarial galego incluíndose todas as empresas que exerzan unha actividade económica que contribúa ao produto interior bruto. O Dirce cubre todas as acti-

Empresas en Galicia e España 2008-22 (1) (2): distribución segundo grandes ramas de actividade

	2008	2019	2020	2021	2022	22/08	22/21	Índice de especialización (3)
Total	**203.374**	**200.972**	**197.813**	**194.657**	**196.530**	**-6.844**	**1.873**	**1,00**
Industria e enerxía	**15.350**	**12.570**	**12.100**	**11.851**	**11.724**	**-3.626**	**-127**	**1,06**
Industria extractiva	407	234	218	195	184	-223	-11	1,77
Industria manufactureira	14.308	11.726	11.279	11.010	10.956	-3.352	-54	1,11
Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	374	387	387	423	364	-10	-59	0,54
Fornecemento de auga, activ. saneamento, xestión de residuos e descontaminación	261	223	216	223	220	-41	-3	0,54
Construción	**37.707**	**29.686**	**28.030**	**27.427**	**27.631**	**-10.076**	**204**	**1,13**
Servizos	**150.317**	**158.716**	**157.683**	**155.379**	**157.175**	**6.858**	**1.796**	**0,98**
Comercio por xunto e ao retallo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	53.990	47.484	45.249	44.091	43.697	-10.293	-394	1,07
Transporte e almacenamento	14.127	11.439	11.742	11.919	11.908	-2.219	-11	0,99
Hostalería	21.437	19.052	18.647	17.924	18.080	-3.357	156	1,13
Información e comunicacións	1.730	2.640	2.626	2.665	2.821	1.091	156	0,67
Actividades financeiras e de seguros	4.506	4.998	4.935	4.842	4.949	443	107	1,06
Actividades inmobiliarias	3.505	7.285	7.660	7.921	8.309	4.804	388	0,73
Actividades profesionais, científicas e técnicas	20.311	21.100	20.769	20.475	20.699	388	224	0,86
Actividades administrativas e servizos auxiliares	6.636	10.811	10.909	10.753	11.010	4.374	257	0,89
Educación	4.083	6.791	7.165	7.054	7.326	3.243	272	1,12
Actividades sanitarias e de servizos sociais	6.336	8.084	8.326	8.230	8.511	2.175	281	0,85
Actividades artísticas, recreativas e de entretenemento	3.898	6.329	6.580	6.498	6.588	2.690	90	1,05
Outros servizos	9.758	12.703	13.075	13.007	13.277	3.519	270	1,04

(1) datos a 1 de xaneiro

(2) Esta estatística considera como empresas as organizacións sometidas a unha autoridade rectora, que pode ser, segundo os casos, unha persoa física, unha persoa xurídica ou unha combinación de ambas, e constituída para exercer, en un ou varios lugares, unha ou varias actividades de produción de bens e servizos, así como tamén están incluídas no concepto empresas as unidades locais que se corresponden cunha empresa, ou parte da mesma, situada nunha localización xeográfica concreta, dende a que exerce actividades económicas por conta da mesma empresa.

(3) o índice de especialización calcúlase dividindo o peso de cada sector no conxunto da economía rexional entre o peso do mesmo sector nunha economía ou espazo de referencia (neste caso, España); se é maior que 1 indica que a rexión está (relativamente) especializada nese sector concreto e se é menor que 1 estaría "desespecializada".

Fonte: INE, *DIRCE*

3.2.11.

vidades económicas excepto a produción agraria e pesqueira, os servizos administrativos da Administración Central, Autonómica e Local (incluída Seguridade Social), as actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico e os organismos extraterritoriais.

A un de xaneiro de 2022 Galicia contaba con 196.530 empresas, 1.873 empresas menos que no ano anterior, o que representa o 5,7% do total estatal (**cadro 3.2.11.**), o valor máis reducido dende o inicio da crise económica e financeira de 2008. O 80% das empresas galegas incluídas no devandito Directorio pertencen ao sector servizos (157.175 empresas), onde salientan as actividades de "Comercio por xunto e ao retallo; reparación de vehículos de motor e motocicletas", con 43.697 empresas (22,2%); seguidas das "Actividades profesionais, científicas e técnicas", con 20.699 (10,5%); e a "Hostalería", con 18.080 empresas (9,2%). O sector da construción acolle ao 14,1% das empresas (27.631 empresas) e a industria e enerxía, ao restante 6% (11.724 empresas).

No último ano ráchase a tendencia descendente iniciada polo impacto da crise económica orixinada pola pandemia, rexistrándose unha medra do 1% respecto ao ano anterior, o que supón 1.873 empresas máis. Con todo, o número de empresas a 1 de xaneiro de 2022 aínda é un 2,2% inferior ao existente na mesma data de 2019. O devandito incremento interanual ven motivado polo crecemento no sector servizos e, en menor medida, na construción, o que contrasta co descenso no ámbito industrial. Dunha banda, o sector servizos rexistra unha medra do 1,2% (1.796 empresas máis), entre cuxas ramas salienta o comportamento das empresas de información e comunicación (5,9%; 156 empresas máis), actividades inmobiliarias (4,9%; 388 empresas) e a educación (3,9%; 272 empresas), o que contrasta coa redución do número de empresas no sec-

Empresas en Galicia e España 2008-22 (1): distribución segundo número de asalariados

	Galicia					España
	2008	2013	2019	2021	2022	2022
Total empresas	**203.374**	**192.998**	**200.972**	**194.657**	**196.530**	**3.430.663**
Sen asalariados	100.126	98.762	109.506	103.784	106.312	1.942.319
de 1 a 2 asalariados	61.904	61.301	58.651	58.306	56.938	905.804
de 3 a 5 asalariados	21.512	18.080	18.445	18.489	18.835	308.888
de 6 a 9 asalariados	9.213	7.431	6.925	6.962	7.193	126.100
de 10 a 19 asalariados	5.886	4.132	4.077	3.936	4.001	78.909
de 20 a 49 asalariados	3.317	2.197	2.213	2.086	2.166	43.929
de 50 a 99 asalariados	821	602	646	596	585	12.337
de 100 a 199 asalariados	340	278	293	281	289	6.371
de 200 a 449 asalariados	183	148	138	50	44	1.286
de 500 a 999 asalariados	34	28	35	124	121	3.643
de 1000 a 4999 asalariados	33	34	33	33	33	898
de 5000 ou máis asalariados	5	5	10	10	13	179

	2022			
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Total empresas	**81.161**	**24.109**	**22.373**	**68.887**
Sen asalariados	44.741	12.862	12.064	36.645
de 1 a 2 asalariados	22.940	7.273	6.808	19.917
de 3 a 5 asalariados	7.600	2.323	2.077	6.835
de 6 a 9 asalariados	2.825	908	753	2.707
de 10 a 19 asalariados	1.626	445	376	1.554
de 20 a 49 asalariados	938	214	207	807
de 50 a 99 asalariados	246	47	42	250
de 100 a 199 asalariados	135	21	31	102
de 200 a 449 asalariados	24	3	1	16
de 500 a 999 asalariados	61	10	8	42
de 1000 a 4999 asalariados	18	2	5	8
de 5000 ou máis asalariados	7	1	1	4

(1) datos a 1 de xaneiro
Fonte: INE, *DIRCE*

3.2.12.

tor do comercio nun 0,9% (394 empresas menos). Doutra banda, o número de empresas medra un 0,7% no ámbito da construción, o que supón 204 empresas máis. No extremo oposto, Galicia conta con 127 empresas industriais menos que en xaneiro de 2021 (un 1,1% menos), entre as que destaca o descenso do 13,9% (59 empresas menos) no subsector de fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor de auga e aire acondicionado e no da industria manufactureira (54 empresas menos; 0,5%).

Dende o 1 de xaneiro de 2019 o número de empresas analizadas redúcese nos tres grandes sectores considerados, sendo a construción o máis afectado, cunha caída do 6,9% (2.055 empresas menos), fronte 6,7% no ámbito industrial (846 empresas menos) e un 1% nos servizos (1.541 empresas). Entre as distintas ramas de actividade, o comercio e reparación de vehículos de motor foi a actividade máis afectada, cunha desaparición de 3.787 empresas (-8%), seguida da hostalería (-5,1%; 972 empresas) e a industria manufactureira (-6,6%; 770 empresas).

Se o horizonte temporal se amplía a xaneiro de 2008, o número de empresas redúcese un 3,4%, o que supón 6.844 empresas menos. Fronte á caída superior ao 23% experimentado pola construción e a industria e enerxía (10.076 e 3.626 empresas menos, respectivamente); o sector servizos presenta unha medra do 4,6% (6.858 empresas máis). O comercio é a rama de actividade que presenta a maior caída, con case 10.300 empresas menos (-19,1%), por diante da hostalería e a industria manufactureira, cun descenso superior ás 3.300 empresas (-15,7% e -23,4%); o que contrasta cun incre-

mento superior ás 4.300 empresas nas actividades inmobiliarias e as actividades administrativas e servizos auxiliares (137,1% e 63,1%, respectivamente), e a educación, con case 3.250 empresas máis (79,4%).

O **cadro 3.2.12.** mostra o reducido tamaño do tecido empresarial, de xeito que o 54,1% das empresas galegas rexistradas polo Dirce non teñen asalariados, fronte ao 56,6% de media no conxunto do Estado. Asemade, o 38,6% das empresas galegas teñen entre un e cinco asalariados, fronte ao 35,4% do total rexistrado en España. Tan só o 3,7% das empresas galegas teñen dez ou máis asalariados, sendo esta porcentaxe do 4,3% no Estado. Comparado co rexistrado ao comezo da crise económica de 2008, aumenta o peso relativo das empresas sen asalariados, pasando do 49,2% ao devandito 54,1%, mentres que se reduce no caso das empresas de un a cinco persoas asalariadas e nos de dez ou máis (41% e 5,2% en 2008, respectivamente).

A especialización das empresas galegas en relación á media estatal permite caracterizar a estrutura produtiva de Galicia. Neste senso, o índice de especialización relativa (IER) mostra a participación dun determinado sector ou actividade en Galicia con relación á participación desta actividade no total estatal. Atendendo ao número de empresas reflectido no Dirce, o conxunto do sector industrial e a construción presentan unha lixeira especialización relativa (valores superiores á unidade), cun índice de 1,06 e 1,13 fronte ao 0,98 no caso dos servizos. Entre as distintas ramas de actividade, a de "fabricación doutro material de transporte" segue a presentar a especialización relativa máis elevada (2,76); presentando igualmente un índice de especialización superior a dous a "extracción de minerais metálicos" (2,64). ❑

3.3. Sector exterior

Tras a forte caída do comercio mundial e o posterior rebote en 2021, o volume de comercio internacional presenta en 2022 unha medra interanual do 2,7% segundo as estimacións da Organización Mundial de Comercio (OMC) publicadas en abril de 2023. Neste último ano o conxunto de países de Oriente Medio lideran o crecemento tanto das exportacións como das importacións, cun incremento interanual superior ao 9%. A continuación situaríase América do Norte (4,2% e 6%, respectivamente), salientando por contra a contracción das importacións en Asia nun 0,4%.

O cadro macroeconómico de Galicia indica que en 2022 o crecemento da economía galega ven explicado fundamentalmente pola demanda externa, ao presentar unha achega positiva de 3,7 puntos ao crecemento agregado do PIB (3,8%), case o dobre do estimado no ano anterior (1,9 puntos porcentuais). En termos monetarios, o valor total das vendas galegas de bens e servizos ao conxunto do Estado e a terceiros países ascendeu a 45.093,6 millóns de euros e as importacións acadaron os 41.383,4 millóns, aumentando o saldo positivo da balanza comercial ata os 3.710,2 millóns. A taxa de cobertura, definida como o cociente entre o importe total das exportacións e importacións, ascendeu ata o 109%, case dous puntos e medio máis que no ano anterior (106,6%), en tanto que a taxa de apertura da economía galega (calculada como o cociente entre a suma do valor das importacións e exportacións totais de bens e servizos e o PIB galego) sitúase no 125,7%, case doce puntos porcentuais superior á do ano anterior.

No que ás relacións comerciais con terceiros países se refire (suma de exportacións e importacións), tanto Galicia como o conxunto de España presentan por segundo ano consecutivo unha medra interanual superior ao 20%, situándose en 2022 no 25,5% e 28,4%, respectivamente. Dunha banda, o importe das vendas galegas ao exterior ascende a 29.886,1 millóns de euros, o que supón un incremento do 18,3%, porcentaxe tan só superada pola rexistrada en 2021 e 2006 (en torno ao 20,5%); doutra banda, as importacións medran un 34,6%, o incremento máis acusado dende o ano 2000, para situarse en 27.083,8 millóns de euros. Tras esta evolución, a balanza comercial galega reduce o seu saldo positivo ata os 2.802,3 millóns de euros, un 45,6% inferior ao do ano anterior, o que con-

Importacións e exportacións de Galicia e España 2021-22

	Importacións			Exportacións			Saldo comercial		
	2021	2022	22/21	2021	2022	22/21	2021	2022	22/21
	(en millóns de euros)		*(%)*	*(en millóns de euros)*		*(%)*	*(en millóns de euros)*		
Galicia	**20.115,6**	**27.083,8**	**34,6**	**25.269,6**	**29.886,1**	**18,3**	**5.154,0**	**2.802,3**	**-2.351,7**
A Coruña	7.858,3	13.549,3	72,4	11.457,4	14.830,5	29,4	3.599,1	1.281,2	-2.317,9
Lugo	597,7	782,6	31,0	723,2	755,0	4,4	125,5	-27,7	-153,2
Ourense	663,9	866,3	30,5	1.016,4	1.226,7	20,7	352,5	360,4	7,9
Pontevedra	10.995,7	11.885,5	8,1	12.072,6	13.073,9	8,3	1.076,9	1.188,4	111,4
España	**342.787,1**	**457.321,2**	**33,4**	**316.609,2**	**389.208,9**	**22,9**	**-26.177,9**	**-68.112,2**	**-41.934,3**
Galicia/España *(%)*	5,9	5,9		8,0	7,7				

(consulta: 1-03-2023)
Fonte: Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *ICEX Estacom*

3.3.1.

trasta coa medra do déficit comercial en España (68.112,2 millóns, 2,6 veces superior ao rexistrado en 2021). En relación ao conxunto do Estado, Galicia concentra o 7,7% das exportacións e o 5,9% das compras exteriores.

Pontevedra e A Coruña seguen a estar entre as provincias con maior volume de exportacións, acadando os 14.830,6 e 13.073,9 millóns de euros, respectivamente; o que as sitúa como a cuarta e oitava provincia española máis exportadoras en termos de valor. En termos relativos concentran o 3,8% e 3,4% do total das vendas españolas, respectivamente.

A diferenza do acontecido no ano anterior, en 2022 redúcese a base exportadora da economía galega, de xeito que o número de empresas exportadoras se sitúa en 8.496 empresas, un 9,2% inferior á do ano anterior (864 empresas menos). Este descenso contrasta coa medra nun 3,5% do número de empresas exportadoras regulares -aquelas que venden produtos fóra de España nos últimos catro anos de xeito consecutivo. En 2022 hai en Galicia un total de 2.653 compañías que exportan regularmente (89 empresas máis), o que supón o 31,2% do total de empresas exportadores.

Segundo os datos recollidos no Rexistro de Investimentos Exteriores, o investimento bruto estranxeiro en Galicia descendeu en 2022 ata os 172 millóns de euros, un 22,9% inferior ao acadado no ano precedente, dos que máis do 70% diríxese a actividades de fabricación de produtos minerais non metálicos. Por contra, o investimento bruto galego no exterior experimentou un acusado incremento pasando dos 197,3 millóns de euros de 2021 ata os 2.354,7 millóns correspondentes ao ano 2022. Este investimento concéntrase fundamentalmente na construción de edificios e nas actividades inmobiliarias.

Comercio exterior con terceiros países

O valor total das relacións comerciais a nivel mundial presenta en 2022 unha medra interanual do 2,7% segundo as estimacións da OMC presentadas en abril de 2023, oito décimas menos que as presentadas no mes de outubro. Esta ralentización ven motivada, entre outros factores, polos elevados prezos dos produtos básicos, o endurecemento da política monetaria en resposta á alta inflación e os brotes da covid-19 en China que perturbaron a súa produción e ao comercio. Como sinala o devandito organismo internacional, tódalas áreas económicas presentan, agás a Comunidade de Estados Independentes, unha medra das súas exportacións, liderando este crecemento Oriente Medio, cun incremento interanual do 9,9%. A continuación situouse América do Norte, cun 4,2%. No caso das importacións, a área que presenta as taxas de crecemento máis elevada é Oriente Medio, cun 9,4%, salientando no último ano a contracción do 0,4% no continente asiático.

Importacións e exportacións 2022: distribución segundo sectores de actividade

	Importacións				Exportacións			
	Importe	22/21	peso relativo	Galicia/ España	Importe	22/21	peso relativo	Galicia/ España
	(en millóns de euros)		*(%)*		*(en millóns de euros)*		*(%)*	
Total	**27.083,8**	**34,6**	**100**	**5,9**	**29.886,1**	**18,3**	**100**	**7,7**
Alimentos	5.288,2	34,7	19,5	10,2	3.857,0	16,2	12,9	6,0
Enerxéticos	5.540,9	109,7	20,5	6,1	3.047,0	114,8	10,2	8,0
Materias primas	758,5	29,7	2,8	5,5	995,3	19,1	3,3	10,3
Semimanufacturas	3.557,0	25,5	13,1	3,2	4.414,9	19,7	14,8	3,8
Bens de equipamento	2.971,6	25,9	11,0	3,3	3.261,1	3,2	10,9	4,8
Sector Automóbil	4.809,9	-7,0	17,8	12,4	5.719,9	-2,0	19,1	12,8
Bens de consumo duradeiro	259,3	-9,5	1,0	2,4	324,0	28,2	1,1	5,2
Manufacturas de consumo	3.876,3	69,2	14,3	8,0	7.829,5	21,6	26,2	22,8
Outras mercadorías	22,1	16,8	0,1	0,8	437,4	37,0	1,5	5,0

(consulta: 1-03-2023)
Fonte: Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *ICEX Estacom*

3.3.2.

No que atinxe ao comportamento do comercio internacional en Galicia e España, a información recollida na base de datos ESTACOM reflicte o positivo comportamento do sector exterior galego, que presenta unha medra do 25,5% do valor total das súas relacións comerciais con terceiros países, porcentaxe que se sitúa non obstante case tres puntos por baixo do estimado para o conxunto de España (28,4%). Este diferencial ven explicado polo maior dinamismo das exportacións en España, que medran un 22,9% fronte ao 18,3% en Galicia. No último ano as importacións medran en Galicia un 34,6%, máis dun punto porcentual por riba do rexistrado no conxunto do Estado (33,4%).

Tras esta evolución, o valor total das compras e vendas galegas no exterior ascendeu a 56.969,9 millóns de euros, 11.584,7 millóns máis que no ano anterior, o que representa o 6,7% do total estatal (6,9% no ano anterior). O grado de apertura da economía galega a terceiros países situouse no 82,8%, once puntos porcentuais máis que no ano anterior.

O conxunto de actividades de manufacturas de consumo sitúase como o sector máis importante en termos monetarios, con 11.705,9 millóns de euros, por diante do automóbil e os alimentos, con 10.529,8 e 9.145,2 millóns, respectivamente. En conxunto, estes tres sectores concentran o 55,1% da actividade comercial galega, máis de catro puntos inferior á do ano anterior (59,5%). Esta porcentaxe é moi superior ao peso dos mesmos sectores no conxunto do Estado que é do 33,4% (36,2% no ano anterior).

Ao igual que no ano anterior, a actividade comercial incrementouse en todos os sectores de actividade, salientando o comportamento do sector enerxético, que influenciado polo forte incremento dos prezos enerxéticos, rexistra a medra interanual máis acusada tanto en termos relativos (111,5%) como absolutos (4.527,5 millóns de euros máis). Asemade, tal como se desprende do **cadro 3.3.2.**, cómpre mencionar o incremento do 34,1% experimentado polo sector de manufacturas de consumo (2.975 millóns máis) e do 26,2% no caso dos alimentos (1.900,2 millóns). Por contra, as dificultades polas que atravesa a industria da automoción reflíctense nunha caída da súa actividade comercial do 4,3% respecto ao ano anterior, o que supón un descenso de 477,9 millóns de euros.

No que respecta ao peso relativo das distintas actividades no conxunto do Estado, salienta o sector de manufacturas de consumo, que representan o 14,1% da actividade comercial exterior deste sector en España (12,6% no ano precedente), porcentaxe similar ao do

ano anterior; seguido pola automoción, co 12,6% (15,1% en 2021); ou das actividades relacionadas coa alimentación, cuxo peso relativo sitúase no 7,9%, catro décimas máis que no ano anterior.

A favorable evolución do sector de produtos enerxéticos e do téxtil-confección explica en boa medida que A Coruña sexa a provincia cun mellor comportamento, aumentando a súa actividade comercial con terceiros países ata os 28.379,9 millóns de euros, 9.064,1 millóns máis que no ano anterior (46,9%). Ourense presenta unha medra do 24,6% (412,7 millóns) fronte ao 16,4% de Lugo (216,8 millóns). A provincia de Pontevedra, influenciada pola evolución da automoción, presenta a taxa de variación interanual da actividade comercial máis reducida, cun 8,2% (1.891,1 millóns de euros máis). Tras esta evolución, A Coruña sitúase como a primeira provincia galega en canto a valor da súa actividade comercial con terceiros países, co 49,8% do total galego en 2022, superando a Pontevedra, que concentra o 43,8% (no ano anterior estas porcentaxes ascendían a 42,6% e 50,8%, respectivamente).

A devandita maior intensidade na medra das importacións favorece o descenso do saldo positivo da balanza comercial galega, así como un importante incremento do déficit comercial no conxunto do Estado, que se multiplica por 2,6. No conxunto do ano 2022 o superávit comercial acada en Galicia os 2.802,3 millóns de euros, 2.351,7 millóns menos que en 2021 (-45,6%). Tras esta evolución, o saldo comercial representa o 4,1% do PIB, a metade do que significaba no ano anterior.

Como reflicte o devandito **cadro 3.3.1.**, o saldo comercial é positivo en tres da catro provincias galegas, presentando tan só Lugo un déficit comercial, se ben a evolución é dispar. Dunha banda, a pesar da forte redución experimentada no ano 2022, A Coruña mantense como a provincia co saldo comercial máis elevado, con 1.281,2 millóns de euros, un 64,4% inferior ao rexistrado no ano anterior. Doutra banda, tanto a provincia de Pontevedra como, en menor medida, Ourense experimentan un incremento do saldo positivo das súas balanzas comerciais, ascendendo ata os 1.188,4 e 360,4 millóns de euros (10,3% e 2,2% superior ao do ano anterior, respectivamente). No extremo oposto, Lugo presenta un saldo negativo da súa balanza comercial por valor de 27,7 millóns de euros, o que contrasta co superávit de 125,5 millóns rexistrado no ano anterior.

O mencionado descenso do superávit na Coruña ven motivado fundamentalmente polo incremento do déficit no caso dos produtos enerxéticos e no sector da produción de alimentos, que se sitúa en 2.924,6 e 1.155,6 millóns de euros, respectivamente, o que supón unha medra interanual do 104,4% e 98,6%. un (237,2 millóns; 68,8%). Asemade, o superávit comercial do sector téxtil descende lixeiramente para sitúase en 4.136,8 millóns de euros (–5,1%). Doutra banda, o superávit de 1.188,4 millóns experimentado na provincia de Pontevedra explícase fundamentalmente polo comportamento do subsector da automoción, que presenta un superávit de 884,8 millóns de euros (32,6% superior á do ano anterior), consecuencia dunha redución das importacións superior á rexistrada no caso das exportacións (-7% e -2,4%, respectivamente).

Entre as provincias españolas con maior volume de exportacións no ano 2022, A Coruña e Pontevedra están situadas no cuarto e oitavo posto, respectivamente (sexto e sétimo en 2021). Do mesmo xeito, no eido das importacións A Coruña adianta a Pontevedra como a provincia galega con maior volume de compras a terceiros países, situándose como a novena e a undécima provincia española en termos de valor de importacións (undécima e sétima posición no ano anterior, respectivamente).

- **Importacións do exterior**

O valor total das importacións galegas no último ascende a 27.083,8 millóns de euros (6.968,2 millóns superior ao rexistrado en 2021), mantendo o seu peso sobre o valor total das importacións españolas no 5,9%. Esta medra no valor das importacións esténdese ás catro provincias galegas, sendo especialmente pronunciada, tanto en termos absolutos como relativos, na provincia da Coruña, cunha medra do 72,4% (5.691 mi-

Importacións 2021-22: distribución segundo principais capítulos TARIC e orixe

Nº	Cap.	Denominación	2021		2022		22/21	2022		
								Unión Europea	Francia	Portugal
			(en millóns de euros)	*(% / total)*	*(en millóns de euros)*	*(% / total)*	*(%)*	*(en millóns de euros)*		
1	27	Combustibeis, aceites minerais	2.642,0	13,1	5.540,9	20,5	109,7	1.041,2	61,1	56,7
2	87	Vehículos automóbiles, tractores	5.474,2	27,2	5.131,0	18,9	-6,3	4.801,5	4.011,6	331,8
3	03	Peixes e crustáceos, moluscos	2.274,7	11,3	2.664,9	9,8	17,2	468,5	119,6	218,3
4	62	Roupa e complementos de vestir, agás punto	649,4	3,2	1.420,5	5,2	118,7	461,6	43,2	180,3
5	85	Aparellos e material eléctricos	861,6	4,3	1.190,4	4,4	38,2	157,6	19,6	15,6
6	61	Roupa e complementos de vestir, de punto	689,2	3,4	1.179,5	4,4	71,1	330,1	23,0	207,7
7	72	Fundición, ferro e aceiro	975,4	4,8	1.163,1	4,3	19,2	878,3	259,8	425,6
8	84	Máquinas e aparatos mecánicos	792,3	3,9	916,9	3,4	15,7	566,0	37,9	50,5
9	16	Conservas de carne e peixe	566,2	2,8	801,3	3,0	41,5	100,7	1,8	58,2
10	76	Aluminio e manufacturas de aluminio	525,8	2,6	682,8	2,5	29,9	245,0	76,2	85,1
Total dos principais capítulos			15.450,7	76,8	20.691,1	76,4	33,9	9.050,4	4.653,8	1.629,7
Resto			4.664,9	23,2	6.392,7	23,6	37,0	3.388,1	447,1	1.070,4
Total			20.115,6	100	27.083,8	100	34,6	12.438,5	5.100,9	2.700,1

(consulta: 1-03-2023)
Fonte: Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *ICEX Estacom*

3.3.3.

llóns de euros máis). Asemade, cómpre resaltar o incremento superior ao 30% tanto en Lugo como en Ourense, o que supón 185 e 202,4 millóns de euros máis, respectivamente. A provincia de Pontevedra é quen rexistra unha tendencia máis moderada, cun incremento do 8,1% (889,8 millóns de euros).

Tras esta evolución, a provincia da Coruña sitúase como a máis importante en termos de valor nominal das compras exteriores, acollendo o 50% das importacións galegas (13.549,3 millóns de euros), case once puntos máis que no ano anterior (39,1%). En 2022 Pontevedra retrocede ao segundo posto, ao acoller o 43,7% das importacións galegas (11.885,5 millóns), sendo esta porcentaxe do 54,7% no ano precedente.

Analizando o valor das importacións en función dos principais sectores de actividade, o **cadro 3.3.2.** reflicte que tódolos sectores económicos presentan crecementos interanuais positivos agás o automóbil e os bens de consumo duradeiro, situándose o subsector enerxético e o dos alimentos como os máis importantes en termos de valor.

Dunha banda, e tras unha medra interanual do 109,7%, as importacións de produtos enerxéticos ascenden a 5.540,9 millóns de euros, o que equivale ao 20,5% do total das importacións galegas, máis de dez puntos por riba do rexistrado no ano anterior. Ao mesmo tempo, descende o peso relativo do sector no total estatal, pasando do 8% de 2021 ata o 6,1% do último ano. O sector da alimentación mantense como o segundo en importancia en canto ao seu valor. Tras unha medra interanual do 34,7%, as compras exteriores ascenderon a 5.288,2 millóns de euros, o que representa o 19,5% do valor total das importacións galegas e o 10,2% das importacións españolas deste sector.

Doutra banda, tras unha redución das importacións do 7%, o sector do automóbil sitúase como terceiro sector en importancia, cun valor de 4.809,9 millóns de euros, o que representa o 17,8% do total de importacións galegas e o 12,4% das importacións españolas deste sector de actividade. A sinalada caída no sector do automóbil explícase tanto pola redución do 5,2% das compras exteriores de compoñentes de automóbiles (medrara un 17,3% no ano precedente) como do 12,8% das compras de automóbiles e motos (-14,5% en 2021).

Atendendo á distribución segundo capítulo importador, **cadro 3.3.3.**, o forte incremento dos prezos provoca que o capítulo máis importante en termos de valor sexa

Importacións e exportacións 2021-22: distribución segundo áreas xeográficas

	Importacións		Exportacións		Saldo comercial		Taxa de cobertura	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
			(en millóns de euros)				*(%)*	
Total	**20.115,6**	**27.083,8**	**25.269,6**	**29.886,1**	**5.154,0**	**2.802,3**	**125,6**	**110,3**
Europa	**11.929,4**	**14.413,4**	**20.515,5**	**24.634,2**	**8.586,1**	**10.220,9**	**172,0**	**170,9**
Unión Europea	10.474,0	12.438,5	17.987,1	21.857,3	7.513	9.419	171,7	175,7
EFTA	112,2	194,0	304,1	268,2	192	74	271,1	138,3
Europa oriental	472,8	637,8	248,6	204,8	-224	-433	52,6	32,1
Resto Europa	870,4	1.143,1	1.975,6	2.304,0	1.105	1.161	227,0	201,6
África	**2.218,1**	**3.066,7**	**1.486,6**	**1.596,4**	**-731,4**	**-1.470,3**	**67,0**	**52,1**
Africa do norte	1.451,4	1.938,7	1.254,8	1.384,8	-197	-554	86,5	71,4
África central	24,1	77,1	16,1	16,8	-8	-60	67,0	21,8
África occidental	295,8	482,7	61,7	71,8	-234	-411	20,9	14,9
África oriental	9,2	12,0	6,6	5,3	-3	-7	71,3	44,1
África austral	437,6	556,2	147,3	117,8	-290	-438	33,7	21,2
América	**3.279,0**	**5.045,3**	**1.764,5**	**2.059,7**	**-1.514,5**	**-2.985,6**	**53,8**	**40,8**
América do norte	1.349,7	2.071,9	752,3	937,7	-597	-1.134	55,7	45,3
Illas do Caribe	22,1	31,8	88,2	85,8	66	54	399,0	269,7
América central	531,7	1.002,3	287,4	415,6	-244	-587	54,1	41,5
América do sur	1.375,6	1.939,3	636,6	620,5	-739	-1.319	46,3	32,0
Asia	**2.581,8**	**4.404,9**	**1.077,2**	**1.436,3**	**-1.504,6**	**-2.968,6**	**41,7**	**32,6**
Próximo Oriente	25,4	279,7	161,8	245,9	136	-34	636,2	87,9
Península Arábiga	193,5	278,2	233,9	356,7	40	78	120,9	128,2
Asia central	0,1	2,4	7,0	11,1	7	9	5.154,7	456,7
Asia do sur	534,1	826,9	33,3	45,1	-501	-782	6,2	5,4
Lonxano oriente	1.524,6	2.390,5	523,3	569,9	-1.001	-1.821	34,3	23,8
Sudeste asiático	304,1	627,1	118,0	207,7	-186	-419	38,8	33,1
Oceanía	**97,4**	**153,5**	**330,5**	**43,8**	**233,1**	**-109,7**	**339,3**	**28,6**
BRICs	**2.023,7**	**3.290,9**	**452,8**	**482,4**	**-1.570,8**	**-2.808,5**	**22,4**	**14,7**

(consulta: 1-03-2023)
Fonte: Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *ICEX Estacom*

3.3.4.

o correspondente a "combustíbeis, aceites minerais" (27). Tras unha medra interanual do 109,7% (medra un 89,5% no ano precedente), as compras a terceiros países ascenden a 5.540,9 millóns de euros, o que supón o 20,5% das importacións galegas, máis de sete puntos por riba do experimentado no ano anterior (13,1%).

A continuación, por mor dunha caída superior ao 6% respecto ao ano anterior, sitúase o capítulo de "vehículos automóbiles, tractores, ciclos e demais vehículos terrestres, as súas partes e accesorios" (87), con 5.131 millóns de euros, o que representa o 18,9% do valor total das importacións galegas (27,2% no ano precedente). En terceiro lugar sitúase o capítulo correspondente a "peixes e crustáceos, moluscos" (03), con 2.664,9 millóns, un 17,2% máis que no ano anterior, o que representa o 9,8% das importacións de Galicia, punto e medio menos que en 2021. Os devanditos tres capítulos importadores acollen no seu conxunto o 49,2% do valor total das importacións galegas, dous puntos e medio menos que no ano anterior, o que reflicte a elevada concentración sectorial.

Segundo a área xeográfica e o país de orixe, as importacións galegas concéntranse principalmente nos 27 países da Unión Europea. Os datos recollidos no **cadro 3.3.4.** amosan que o 45,9% do valor total das compras exteriores procede da UE-27 (12.438,5 millóns de euros), porcentaxe máis de seis puntos inferior á do ano anterior (52,1%). O sector do automóbil determina que Francia continúe sendo o principal subministrador de Galicia, con 5.100,9 millóns de euros, seguida de Portugal, con 2.700,1 millóns. Estes dous países concentran o 28,8% das importacións galegas

cando no ano anterior esta porcentaxe ascendía a 36,2%.

O 78,6% das importacións de Francia e o 12,3% de Portugal corresponden ao sector de vehículos automóbiles, constituíndo o principal capítulo importador no caso de Francia e o segundo en Portugal tralo de fundición, ferro e aceiro (72), cun 15,8%.

Fóra da Unión Europea, o incremento máis importante corresponde ás compras no conxunto dos países do lonxano oriente, cunha medra de 866 millóns de euros (56,8%), América do Norte, cunha medra de 722,2 millóns de euros (53,9%), América do Sur, con 563,7 millóns (41%) e África do Norte, con 487,3 millóns de euros (33,6%). Entre os principais países non comunitarios cómpre mencionar que as importacións procedentes de China, o terceiro país en importancia, presentan unha medra interanual do 59,7%, superando este incremento tamén o 50% no caso dos Estados Unidos, que se mantén como cuarto país de orixe das mercadorías (medran un 11,2% e 175,5% no ano anterior). Como quinto país en importancia en termos de valor mantense Marrocos, que presenta unha medra do 3,2% respecto ao ano anterior, situándose esta porcentaxe no 32,2% en 2021.

• Exportacións ao exterior

O valor das exportacións de Galicia a terceiros países aumenta un 18,3% en relación ao ano anterior, acadando os 29.88,1 millóns de euros. Tendo en conta esta evolución, case cinco puntos inferior á rexistrada no conxunto do Estado, o peso das exportacións galegas sobre o total estatal descende ata o 7,7% (en 2021 situábase no 8%).

As catro provincias galegas rexistran incrementos na contía das súas exportacións, liderando novamente A Coruña o crecemento tanto en termos relativos como absolutos. Tras unha medra interanual do 29,4%, as vendas a terceiros países das empresas coruñesas ascenden a 14.830,5 millóns de euros, 3.373,1 millóns máis que no ano anterior, o que representa o 49,8% do valor total das exportacións galegas, case sete puntos superior ao rexistrado no ano anterior. Na provincia de Pontevedra as exportacións ascenden a 13.073,9 millóns de euros, o 43,8% do total galego (50,8% no ano anterior), o que supón unha medra interanual do 8,3% (1.001,3 millóns máis).

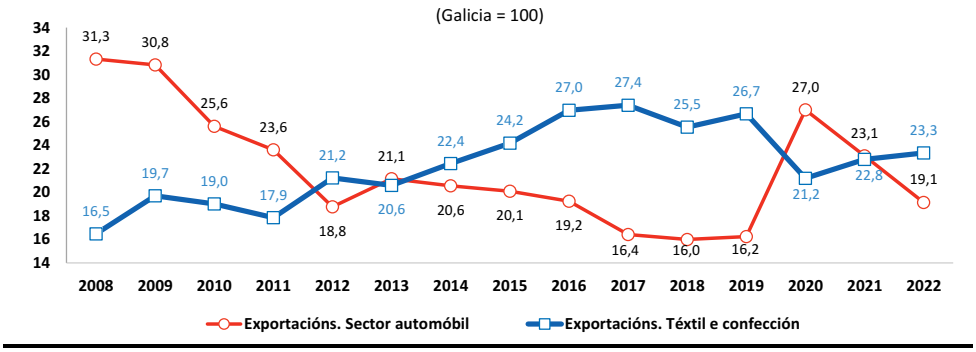
A provincia de Ourense presenta un incremento superior ao 20% respecto ao ano anterior (20,7%) impulsado polo comportamento do sector de alimentos (nomeadamente graxas e aceites e carne), acadando as exportacións un importe de 1.226,7 millóns de euros. Por contra, o menor dinamismo experiméntase en Lugo, cunha medra interanual do 4,4%, ascendendo o valor total das exportacións a 755 millóns de euros. Estas dúas provincias concentran o 3,7% e 2,7% do valor total das exportacións galegas, respectivamente (3,7% e 2,9% no ano anterior).

O sector de manufacturas de consumo, tras unha medra do 21,6%, vende ao exterior produtos por un valor de 7.829,5 millóns de euros, manténdose como o sector máis importante en termos de valor; superando ao sector do automóbil, que tras unha caída do 2% acada os 5.719,9 millóns de euros. Tras esta evolución o sector de manufacturas de consumo concentra o 26,2% das exportacións totais galegas en 2022, **cadro 3.3.2.**, situándose no 19,1% no caso do automóbil.

No que respecta á importancia relativa das exportacións no conxunto do Estado, o sector de manufacturas de consumo segue sendo o de maior peso en Galicia, co 22,8% do total de exportacións do sector do Estado, seguido do sector do automóbil, co 12,8% do total estatal, e de materias primas, cun 10,3%.

No **gráfico 3.3.5.** obsérvase a evolución das exportacións da industria do automóbil e do subsector téxtil-confección, situándose este como o principal sector en 2022, co 23,3% do valor total das exportacións galegas, porcentaxe superior á que supón o automóbil, co 19%. En relación ao rexistrado no ano anterior, cómpre mencionar o importante descenso do peso relativo no caso da automóbil, que concentraba o 23,1% das exportacións en 2021, aumentando por contra no caso do téxtil, que supuña o 22,8%.

Evolución do peso relativo das exportacións galegas do sector do automóbil e do téxtil-confección 2008-2022

(consulta: 1-03-2023)
Fonte: Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *ICEX Estacom*

3.3.5.

O capítulo de "Vehículos automóbiles, tractores, ciclos e demais vehículos terrestres, as súas partes e accesorios" (87) segue sendo o máis importante se tomamos como referencia a desagregación por capítulo arancelario (TARIC) (**cadro 3.3.6.**), que concentra o 23,1% das exportacións galegas (27,9% no ano anterior), seguido pola actividade téxtil de "Prendas de vestir, non de punto" (62), que acolle o 12% das vendas (11,4% en 2021), e o de "combustibles, aceites minerais" (27), que representa o 9,9%, catro puntos e medio máis que no ano anterior. Cómpre resaltar o significativo incremento experimentado polo sector enerxético, cunha medra interanual do 116,5% (1.590,3 millóns de euros máis), o que contrasta coa redución do valor das exportacións do sector do automóbil, cunha caída do 1,8% (129,8 millóns de euros menos).

En relación ao destino das exportacións galegas, cómpre resaltar o incremento da concentración xeográfica no último ano. Dunha banda, a Unión Europea concentra o 73,1% das exportacións galegas (21.857,3 millóns de euros), case dous puntos máis que no ano anterior. Xunto a este destino, o 6,9% das vendas a terceiros países diríxense ao continente americano (2.059,7 millóns), un 5,3% a África (1.596,4 millóns) ou un 4,8% a Asia (1.436,3 millóns de euros). Doutra banda, os cinco primeiros destinos das exportacións concentran en 2022 o 53,7% das exportacións galegas, máis dun punto por riba do rexistrado no ano precedente (52,6%), e os dez primeiros países case as tres cuartas partes (73,3% en 2021).

Por países, Francia segue sendo o principal destino das vendas de Galicia, con 5.389,1 millóns de euros (18% do total do valor das exportacións galegas a terceiros países, fronte ao 20,6% do ano anterior), seguido por Portugal, con 4.140,6 millóns, o 13,9% do total de exportacións de Galicia, un punto porcentual máis que en 2021. Comprado co ano anterior cómpre destacar o dinamismo das vendas aos Países Baixos, que rexistra o maior incremento tanto en termos absolutos (899,9 millóns de euros máis) como relativos (86%). Tras esta evolución, as exportacións aos Países Baixos ascende no último ano a 1.946,7 millóns, o que o sitúa como o cuarto destino dos produtos galegos (**cadro 3.3.7.**).

A pesar dos problemas experimentados no sector do automóbil, o principal capítulo exportador a Francia segue a ser o 87, Vehículos automóbiles, tractores, que concentra o 44% do total do valor das exportacións cara ese país e o 34,3% das exportacións galegas de vehículos. No ano anterior estas porcentaxes ascendían ata 54,7% e 40,5%, respectivamente. No caso de Portugal, o principal capítulo exportador é o 27, Combustibles, aceites minerais, co 16,5% do total de exportacións a

Exportacións 2021-22: distribución segundo principais capítulos TARIC e destino

Nº	Cap.	Denominación	2008	2021		2022		22/21	22/08	2022		
										Unión Europea	Francia	Portugal
			(% / total)	*(en millóns de euros)*	*(% / total)*	*(en millóns de euros)*	*(% / total)*	*(%)*	*(%)*	*(en millóns de euros)*		
1	87	Vehículos automóbiles, tractores	37,1	7.041,6	27,9	6.911,7	23,1	-1,8	18,4	4.602,6	2.373,3	303,5
2	62	Prendas de vestir, non de punto	8,7	2.869,3	11,4	3.582,2	12,0	24,8	162,6	3.286,3	551,6	329,2
3	27	Combustibles, aceites minerais	3,6	1.365,0	5,4	2.955,3	9,9	116,5	428,2	2.452,7	366,5	684,2
4	61	Prendas de vestir, de punto	5,6	2.173,4	8,6	2.546,9	8,5	17,2	189,3	2.179,7	358,5	235,9
5	3	Peixes, crustáceos, moluscos	5,6	1.603,4	6,3	1.839,4	6,2	14,7	108,4	1.452,2	163,5	363,7
6	76	Aluminio e manufacturas de aluminio	2,0	787,6	3,1	956,1	3,2	21,4	201,2	792,3	213,9	227,0
7	16	Conservas de carne ou peixe	2,7	824,8	3,3	891,6	3,0	8,1	110,9	784,2	192,2	116,7
8	84	Máquinas e aparellos mecánicos	2,1	597,4	2,4	868,8	2,9	45,4	164,0	558,4	70,1	110,3
9	44	Madeira e as súas manufacturas	2,5	592,7	2,3	797,0	2,7	34,5	106,3	469,7	85,0	251,6
10	72	Fundición, ferro e aceiro	3,3	696,0	2,8	556,2	1,9	-20,1	7,5	485,1	51,3	221,7
Total dos principais capítulos			73,1	18.551,1	73,4	21.905,3	73,3	18,1	90,5	17.063,2	4.426,0	2.843,9
Resto			26,9	6.718,5	26,6	7.980,8	26,7	18,8	88,2	4.794,1	963,1	1.296,7
Total			100	25.269,6	100	29.886,1	100	18,3	89,9	21.857,3	5.389,1	4.140,6

(consulta: 1-03-2023)

Fonte: Ministerio Industria, Comercio y Turismo. *ICEX Estacom*

3.3.6.

Exportacións galegas 2021-22: ránkings segundo países de destino

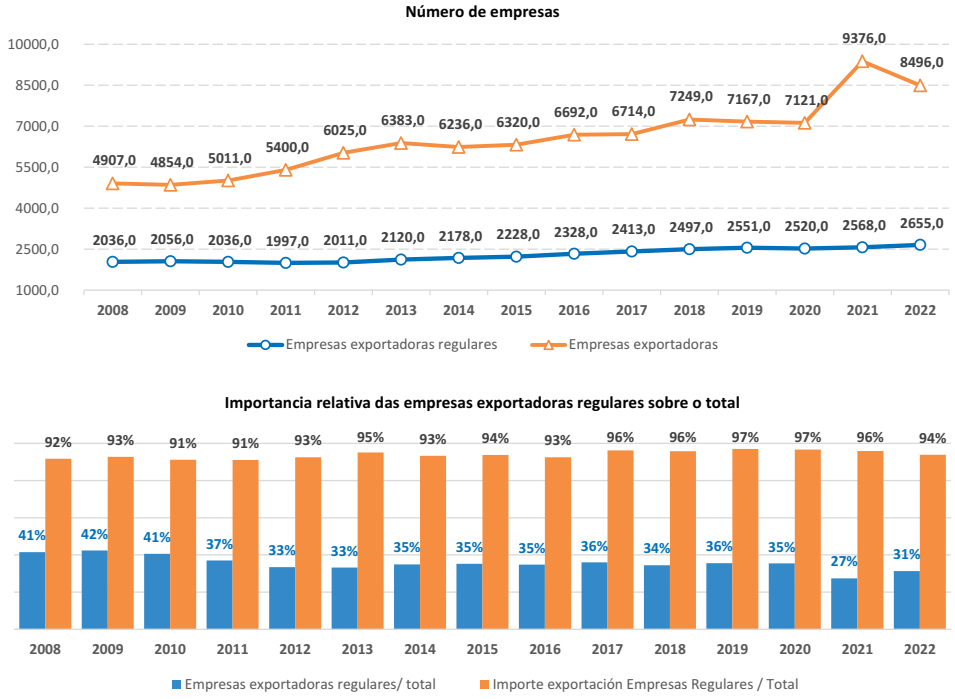
		2021		2022		22/21	22/08
		(en miles de euros)	*(%)*	*(en miles de euros)*	*(%)*	*(%)*	*(%)*
1	Francia	5.206.035	20,6	5.389.086	18,0	3,5	-2,0
2	Portugal	3.249.591	12,9	4.140.580	13,9	27,4	66,0
3	Italia	2.437.695	9,6	2.807.504	9,4	15,2	197,3
4	Países Baixos	1.046.824	4,1	1.946.742	6,5	86,0	308,7
5	Alemaña	1.341.419	5,3	1.755.744	5,9	30,9	240,7
6	Reino Unido	1.307.967	5,2	1.518.711	5,1	16,1	188,4
7	Polonia	1.220.152	4,8	1.475.391	4,9	20,9	650,4
8	Bélxica	988.283	3,9	1.242.403	4,2	25,7	326,6
9	Marrocos	1.033.513	4,1	1.217.744	4,1	17,8	127,5
10	Estados Unidos	680.016	2,7	824.130	2,8	21,2	27,2
11	Grecia	438.332	1,7	673.067	2,3	53,6	146,5
12	Turquía	543.674	2,2	590.610	2,0	8,6	209,8
13	Irlanda	251.975	1,0	332.301	1,1	31,9	204,7
14	México	219.584	0,9	325.856	1,1	48,4	102,8
15	Rumanía	250.415	1,0	295.222	1,0	17,9	298,0
16	Suecia	210.872	0,8	239.971	0,8	13,8	129,5
17	Chile	248.122	1,0	228.437	0,8	-7,9	368,9
18	China	209.071	0,8	223.038	0,7	6,7	227,9
19	Israel	119.764	0,5	184.160	0,6	53,8	190,9
20	Xapón	165.921	0,7	180.327	0,6	8,7	93,6
5 primeiros países		13.281.563	52,6	16.039.656	53,7	20,8	61,6
10 primeiros países		18.511.493	73,3	22.318.036	74,7	20,6	84,1
20 primeiros países		21.169.222	83,8	25.591.027	85,6	20,9	92,3
Total		25.269.598	100,0	29.886.085	100,0	18,3	89,9

(consulta: 1-03-2023)

Fonte: Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *ICEX Estacom*

3.3.7.

Número de empresas exportadoras e exportadoras regulares en Galicia 2008-2022

Fonte: Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *ICEX, Perfil de los exportadores españoles*

3.3.8.

ese país (10,9% en 2021), e o 23,2% das exportacións galegas deses produtos (25,8% no ano precedente).

• Base exportadora

O número de empresas galegas que venderon parte dos seus produtos fóra de España redúcese en 2022 ata as 8.496, o que significa un descenso de 864 empresas respecto ao ano anterior (9,2% menos). Non obstante, fronte ao devandito descenso cómpre resaltar o incremento das denominadas empresas exportadoras regulares, aquelas que venden produtos fóra de España nos últimos catro anos de xeito consecutivo. O número de empresas exportadoras regulares no ano 2022 ascende a 2.655, un 3,4% máis que no ano anterior (87 empresas máis), o que supón o 31,3% do total de empresas exportadores. Este incremento contrasta coa caída do 3,5% experimentada no conxunto do Estado, sendo a caída do número total de empresas exportadoras significativamente superior á experimentada en Galicia: 19,4%. Tras esta evolución, Galicia concentra o 4,6% das empresas exportadoras regulares españolas e o 4,5% do total.

Centrándonos na análise das empresas exportadoras regulares, o que permite coñecer con maior realismo a evolución do tecido empresarial internacionalizado ao concentrar máis do 94% do valor total exportado (media do período 2008-2022), o **cadro 3.3.8.** amosa a tendencia positiva da evolución do número de empresas exportadoras. Dunha banda, dende o comezo da crise orixinada pola pandemia do coronavirus, o número de empresas medra un 4,1% (104 empresas máis), sendo esta porcentaxe do 30,4% (619 empresas) se o horizonte temporal se amplía a 2008. Con todo, este dinamismo é moito máis intenso no conxunto do Estado, onde o número de empresas medra nos dous períodos de tempo considerado un 8,2% e 44,6%, respectivamente.

Xunto ao devandito dinamismo, cómpre resaltar o feito do menor peso relativo das empresas exportadoras re-

Concentración de importadores regulares (por volume de exportación). Número de empresas e valor das exportacións

	2019		2020		2021		2022	
	Empresas	Importe	Empresas	Importe	Empresas	Importe	Empresas	Importe
		(en miles de euros)		*(en miles de euros)*		*(en miles de euros)*		*(en miles de euros)*
Menos de 5.000 €	273	0,5	300	0,5	301	0,6	308	0,5
% / total empresas regulares	10,9%	0,0%	11,9%	0,0%	11,7%	0,0%	11,6%	0,0%
Entre 5.000€ e 24.999€	338	4,2	370	4,6	351	4,5	346	4,4
% / total empresas regulares	13,5%	0,0%	14,7%	0,0%	13,7%	0,0%	13,0%	0,0%
Entre 25.000€ e 44.900€	188	6,7	185	6,7	188	6,7	193	7,1
% / total empresas regulares	7,5%	0,0%	7,3%	0,0%	7,3%	0,0%	7,3%	0,0%
Entre 50.000€ e 499.999€	649	128,4	658	131,7	635	122,4	643	131,4
% / total empresas regulares	26,0%	0,6%	26,1%	0,6%	24,8%	0,5%	24,2%	0,5%
Entre 500.000€ e menos de 5 millóns	716	1.301,4	694	1.230,4	730	1.294,5	786	1.488,6
% / total empresas regulares	28,7%	6,1%	27,5%	6,1%	28,5%	5,3%	29,6%	5,3%
Entre 5 e menos de 50 millóns	282	3.907,4	263	3.778,5	297	4.127,8	306	4.498,5
% / total empresas regulares	11,3%	18,4%	10,4%	18,6%	11,6%	17,0%	11,5%	16,0%
Entre 50 e menos de 250 millóns	42	4.502,7	43	4.445,4	51	5.214,7	57	6.275,7
% / total empresas regulares	1,7%	21,2%	1,7%	21,9%	2,0%	21,5%	2,1%	22,4%
250 millóns ou máis	9	11.396,8	7	10.667,0	11	13.467,6	14	15.653,5
% / total empresas regulares	0,4%	53,6%	0,3%	52,6%	0,4%	55,6%	0,5%	55,8%

Fonte: Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *ICEX, Perfil de los exportadores españoles*

3.3.9.

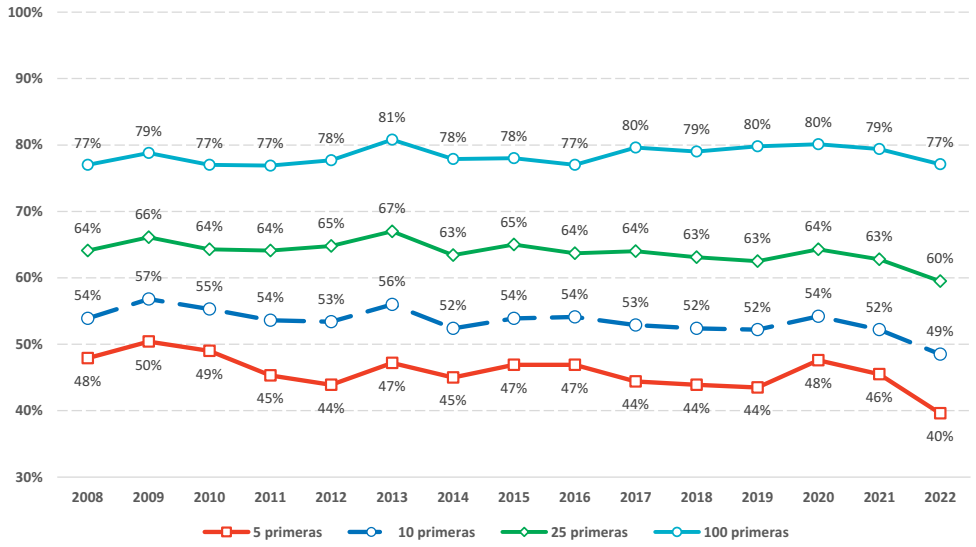
gulares no total de empresas exportadoras. En concreto, en 2022 as empresas que levan catro ou máis anos vendendo os seus produtos fóra de España de xeito consecutivo representan o 31,3%, porcentaxe que se sitúa no 35,6% en 2019 e no 41,5% ao comezo da crise económica e financeira de 2008. Por contra, no conxunto do Estado o peso relativo aumenta entre os anos 2019 e 2022, pasando 25,3% a 30,2% en 2022, en tanto que no ano 2008 a súa importancia relativa era do 39,1%.

A provincia de Pontevedra é a que conta con maior número de empresas que exportan con regularidade, acollendo en 2022 o 58,7% das empresas exportadoras regulares en Galicia (1.558 compañías) fronte ao 30,8% da Coruña (817 empresas), situándose estas porcentaxes no 58,1% e 27,4% no ano 2019, respectivamente. Por contra, as empresas con sede na Coruña concentran o 50% das exportacións galegas regulares fronte ao 43,1% en Pontevedra (49,7% e 43,5% en 2019). Ourense e Lugo concentraría no último ano case o 10% e 7% das empresas exportadoras regulares galegas e o 4% e 2,4% da contía das exportacións.

No concernente á análise segundo tramos de exportacións, no ano 2022 o 11,6% das empresas galegas exportadoras regulares fíxoo por un importe inferior a 5.000 euros; rexistrándose a maior proporción de sociedades que venden os seus produtos en terceiros países naquelas que facturan entre medio millón e menos de cinco millóns, cun 29,6%; seguido das que facturan entre 50.000 euros e menos de 500.000 euros, que concentran o 24,2%. En conxunto, as empresas galegas que exportan regularmente e facturan entre 50.000 euros e medio millón (53,9%) concentran no último ano tan só o 5,8% do importe das vendas ao exterior. En contraposición, as 14 empresas que en 2022 facturan más de 250 millóns de euros representan tan só o 0,5% das empresas exportadoras regulares e concentran o 55,8% do valor total das exportacións deste tipo de compañías.

A devandita concentración apréciase máis claramente no **cadro 3.3.10.**. As cinco primeiras empresas exportadoras concentran no último ano o 39,6% da exportación galega ascendendo esta porcentaxe ata o 48,5% se se consideran as dez primeiras empresas, valores que se sitúan tan só no 10,8% e 15,6% no conxunto do Estado. A pesar desta elevada importancia relativa, estes valores son os máis reducidos de toda a serie considerada,

Porcentaxe acumulado de exportación en Galicia segundo número de exportadores (ordenados por volume de exportación) 2008-22

Fonte: Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *ICEX, Perfil de los exportadores españoles*

3.3.10.

Empresas galegas exportadoras a terceiros países 2021-22: distribución segundo grandes sectores

	2008		2019		2021		2022 (1)		22/21		22/08		G/E
		(%)								(%)		(%)	(%)
Sectores económicos (2)	2.036	100	2.551	100	2.568	100	2.655	100	87	3,4	619	30,4	4,6
Agroalimentarios	446	21,9	510	20,0	506	19,7	515	19,4	9	1,8	69	15,5	6,0
Bebidas	105	5,2	216	8,5	217	8,5	235	8,9	18	8,3	130	123,8	8,5
Bnes de consumo	394	19,4	465	18,2	490	19,1	496	18,7	6	1,2	102	25,9	3,1
Produtos industriais e tecnoloxía	1.386	68,1	1.793	70,3	1.930	75,2	1.986	74,8	56	2,9	600	43,3	4,5

(1) datos 2022 son provisionais
(2) O número total de empresas é inferior á suma de empresas desagregadas porque unha mesma empresa pode exportar en varios sectores
(3) Sectores con maior número de empresas, o resto está sumado en outros.
Fonte: Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *ICEX, Perfil de los exportadores españoles*

3.3.11.

de xeito que en 2008 as cinco primeiras empresas exportadoras concentraban o 47,9% das exportacións fronte ao 43,5% en 2019, e no caso das dez primeiras empresas, o 53,9% e 52,2%, respectivamente.

Atendendo á distribución segundo grandes sectores, os datos do ICEX sobre empresas regulares sinalan que o 74,8% das empresas que venden os seus produtos fóra de España de xeito regular pertencen ao sector de produtos industriais e tecnoloxía (1.986 empresas) fronte ao 19,4% do sector agroalimentario (515 empresas). En relación ao ano anterior cómpre salientar o incremento do 8,3% das expresas de bebidas (18 empresas máis), así como o de produtos industriais, con 56 empresas máis (2,9%). Comparado coa situación no ano 2008, os catro grandes sectores recollidos no **cadro 3.3.11.** presentan unha medra do número de empresas, destacando o sector de bebidas, con 130 empresas máis

Actuacións do Plan FOEXGA 2021-22 (1)

Área xeográfica

	2021		2022	
		(% /total)		*(% /total)*
Europa	28	41,18	28	41,18
Asia	15	22,06	15	22,06
África	7	10,29	7	10,29
América do Sur	5	7,35	5	7,35
América do Norte	3	4,41	3	4,41
Centroamérica	6	8,82	6	8,82
Illas do Caribe	2	2,94	2	2,94
Oceanía (Pacífico)	2	2,94	2	2,94
Total países	**68**	**100**	**68**	**100**

Actividades por cámara de comercio

	2021		2022	
	Accións	**Participantes**	**Accións**	**Participantes**
A Coruña	10	58	28	207
Pontevedra,Vigo e Vilagarcía	19	65	44	218
Santiago de Compostela	9	36	15	45
Total	**38**	**159**	**87**	**470**

Accións por tipo

	2021		2022	
	Misións comerciais	**Particip. en feiras**	**Misións comerciais**	**Particip. en feiras**
A Coruña	8	2	18	10
Pontevedra,Vigo e Vilagarcía	15	4	37	7
Santiago de Compostela	5	4	8	7
Total	**28**	**10**	**63**	**24**

(1) A liña está en proceso de liquidación. Os nomes, número de empresas participantes finais así como distribucion sectorial e contribución Xunta exacta non se coñece ata finalizar este proceso.
Fonte: IGAPE

3.3.12.

(123,8%) e o dos bens de consumo, con 102 empresas máis 825,9%).

No que respecta ás medidas públicas de fomento da internacionalización das empresas galegas, o **Plan Foexga** ten entre os seus obxectivos acadar a internacionalización real das empresas galegas, propiciar a comercialización dos seus produtos no exterior así como difundir a cultura da internacionalización como ferramenta de progreso e competitividade (**cadro 3.3.12.**).

No marco do Plan Foexga, as distintas Cámaras de comercio de Galicia levaron a cabo ao longo do ano 2022 un total de 125 accións (91 misións comerciais e 34 participacións en feiras) desenvolvidas en 69 países e que se corresponden a máis de 300 empresas. A contribución da Xunta de Galicia ascenderá a un máximo de 2.211.677,08€ (liña subvencionada ao 90%).

Segundo os datos facilitados polo IGAPE, o principal destino das accións desenvolvidas segue a ser Europa, con 29 países, seguida de Asia (13), Centro América (9), África (7) e América do Sur (5).

Por Cámaras de comercio, a actividade no 2022 foi a seguinte:

- A Coruña:858 accións organizadas, das que 18 corresponden a misións comerciais (1 virtual) e as 10 restantes a participacións en feiras; catro vinculadas ao sector da moda, tres ao sector agroalimentario, dúas á construción e outra ao sector de enerxías renovables.
- Vigo: organizáronse un total de 44 accións das que 37 corresponden a misións comerciais (unha virutal) e 5 a participacións en feiras internacionais. Do total de exposicións e feiras, dúas están relacionadas coa innovación, e unha co ámbito da pedra

Investimento estranxeiro bruto (1) en Galicia e España 2022: distribución segundo actividade

	Galicia		España		Galicia / España
	(en miles de euros)	*(% / total)*	*(en miles de euros)*	*(% / total)*	*(%)*
Total subsectores	**172.002,8**	**100**	**36.543.177,9**	**100**	**0,5**
23 Fabricación doutros productos minerais non metálicos	123.795,2	72,0	950.980,3	2,6	13,0
90 Actividades de creación, artísticas e espetáculos	14.028,6	8,2	67.422,8	0,2	20,8
65 Seguros, reaseguros, fondos pensión agás Seg. Social	10.499,9	6,1	593.261,1	1,6	1,8
62 Programación, consultoría, outras actividades relacionadas	9.595,0	5,6	1.877.355,9	5,1	0,5
35 Subministro de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire	3.800,0	2,2	3.360.450,3	9,2	0,1
68 Actividades inmobiliarias	2.382,5	1,4	2.235.754,4	6,1	0,1
46 Comercio maiorista e interm. Comercio, agás vehículos motor	1.072,2	0,6	1.356.155,8	3,7	0,1
17 Industria do papel	1.000,0	0,6	1.586,3	0,0	63,0
72 Investiación e desenvolvemento	963,2	0,6	823.153,4	2,3	0,1
41 Construción de edificios	875,9	0,5	618.737,0	1,7	0,1
77 Activiades de aluguer	663,6	0,4	300.142,8	0,8	0,2
15 Industria do coiro e do calzado	605,0	0,4	608,0	0,0	99,5
43 Actividades de construción especializada	490,0	0,3	206.223,1	0,6	0,2
49 Transporte terrestre e por tubería	450,0	0,3	675.062,3	1,8	0,1
55 Servizos de aloxamento	415,3	0,2	987.696,1	2,7	0,0
14 Confeción de prendas de vestir	335,0	0,2	18.259,4	0,0	1,8
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	278,0	0,2	582.457,0	1,6	0,0
56 Servizos de comida e bebida	271,4	0,2	82.765,2	0,2	0,3
66 Actividades auxiliares ós servizos financeiros	138,0	0,1	587.225,7	1,6	0,0
Outros	344,1	0,2	21.217.881,0	58,1	0,0

(consulta: 22-3-2023)

(1) Operacións ETVE e non ETVE

Fonte: Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *Datainvex*

3.3.13.

natural, maquinaria industria peixe; maquinaria sector agroalimentario; industria e e sector agroalimentario.

• Santiago de Compostela: 16 accións organizadas (8 misións comerciais e 7 participacións en feiras). Destas feiras, tres relaciónanse co ámbito biotecnolóxico e co sector agroalientario, e unha coa pesca.

Investimento galego no exterior e estranxeiro en Galicia

Os datos dos que dispoñemos para analizar o investimento galego no exterior e estranxeiro en Galicia son os que proporciona o Rexistro de Investimentos Exteriores desagregados territorialmente, e son datos que fan referencia exclusivamente ao investimento bruto estranxeiro en Galicia que recolle as operación de non residentes que supoñan:

– Participación en sociedades galegas non cotizadas.
– Participación superior ao 10% en sociedades galegas cotizadas.
– Constitución ou ampliación de dotación de sucursais de empresas estranxeiras.
– Outras formas de investimento en entidades ou contratos rexistrados en Galicia (fundacións, cooperativas, agrupacións de interese económico) nas que o capital investido sexa superior a 3.005.060,25 €.

Segundo os datos recollidos no Rexistro de Investimentos Exteriores, o investimento bruto estranxeiro en Galicia descendeu en 2022 ata os 172 millóns de euros, o que supón un 22,9% menos que no ano anterior (51 millóns). Esta caída contrasta co incremento do 12,9% rexistrado no conxunto de España, de xeito que descende o seu peso relativo no total estatal ata o 0,5%, dúas décimas inferior ao do ano precedente. A Comunidade de Madrid concentra o 52,6% do investimento fronte ao 15,2% do País Vasco e o 11,3% de Cataluña.

Investimento bruto (1) de Galicia e España no exterior 2022: distribución segundo actividade económica

		Galicia		España		Galicia / España
		(en miles de euros)	*(% / total)*	*(en miles de euros)*	*(% / total)*	*(%)*
Total		**2.354.729,5**	**100**	**31.155.360,2**	**100**	**7,6**
41	**Construción de edificios**	1.318.780,2	56,0	2.249.947,2	7,2	58,6
68	**Actividades inmobiliarias**	856.650,4	36,4	1.068.475,0	3,4	80,2
46	**Comercio maior e interm. comercio, agás vehículos motor**	57.421,2	2,4	702.640,6	2,3	8,2
03	**Pesca e acuicultura**	36.399,0	1,5	39.339,6	0,1	92,5
23	**Fabricación doutros productos minerais non metálicos**	25.000,0	1,1	7.141.384,4	22,9	0,4
42	**Enxeñería civil**	22.692,6	1,0	309.553,5	1,0	7,3
55	**Servizos de aloxamento**	18.238,7	0,8	134.505,2	0,4	13,6
70	**Act. Sedes centrais; Activ. Consultoría e xestión**	13.451,7	0,6	111.629,9	0,4	12,1
47	**Comercio polo miudo, agás vehículos motor**	2.863,2	0,1	70.455,5	0,2	4,1
35	**Subministro de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire**	1.492,5	0,1	3.506.456,9	11,3	0,0
64	**Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión**	727,7	0,0	5.478.309,6	17,6	0,0
43	**Actividades de construción especializada**	654,0	0,0	62.150,5	0,2	1,1
56	**Servizos de comidas e bebidas**	351,3	0,0	22.895,3	0,1	1,5
	Outros	7,1	0,0	10.257.617,2	32,9	0,0

(consulta: 22-3-2023)

(1) Operacións ETVE e non ETVE

Fonte:Ministerio de Industria, Comercio y Turismo. *Datainvex*

3.3.14.

O principal país investidor en Galicia no último ano foi Canadá, con 123,8 millóns de euros, o que supón o 72% do total investido na Comunidade Autónoma, seguido polo Reino Unido, con 15,6 millóns de euros (9,1%), e Francia, con 10,8 millóns de euros (6,3%).

Tal como se observa no **cadro 3.3.13.**, dende un punto de vista sectorial, destaca o subsector de fabricación doutros produtos minerais non metálicos (CNAE 23), que concentra o 72% do total de investimento en Galicia, por diante das actividades de creación artística e espectáculos (CNAE 90), co 8,2%. Atendendo ao seu peso relativo no total estatal destacan as actividades industriais de coiro e calzado (CNAE 15), que acollen o 99,5% do total estatal, a industria de papel (CNAE 17), co 63%, e as devanditas actividades de creación artística e espectáculos (CNAE 90), cun 20,8% do total.

No que respecta ao investimento bruto de Galicia no estranxeiro, **cadro 3.3.14.**, no último ano ascende a 2.354,7 millóns de euros (197,3 millóns no ano precedente), o que sitúa a Galicia como a segunda Comunidade Autónoma que máis inviste no estranxeiro, tras Madrid. Tras este incremento, o seu peso relativo no total estatal situouse no 7,6%, o que supón o peso máis elevado dende o comezo da crise económica e financeira de 2008 (0,3% no ano precedente).

Estados Unidos concentra o 53,5% do investimento galego no estranxeiro no último ano, con 1.259,9 millóns de euros, seguidos por Canadá, co 22,3% (526,1 millóns) e o Reino Unido, que supón o 11,3% (266,9 millóns de euros).

O sector máis importante en termos de investimento no exterior é novamente o de construción de edificios (CNAE 41), con 1.318,8 millóns de euros, que representa o 56% do investimento no estranxeiro de Galicia, así como case o 60% do total investido por esta actividade no estranxeiro no conxunto do Estado (58,6%). A continuación situaríase o subsector de actividades inmobiliarias (CNAE 68), con 856,7 millóns de euros, o 36,4% do investimento total galego (o 80,2% do investido por España neste sector)). ❑